ପିଲାଙ୍କ କଥା
(ବିଂଝାଲ)

ପିଲାଙ୍କ କଥା (ବିଂଝାଲ)

ବହୁଭାଷୀ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆଧାରରେ ପିଲା ଓ
ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଅତିରିକ୍ତ ପୁସ୍ତିକା

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ
ପ୍ରଫେସର ଅଖିଳ ବିହାରୀ ଓତା

ପ୍ରସ୍ତୁତି
ବିଂଝାଲ ସଂସାଧକ ମଣ୍ଡଳୀ
ଶ୍ରୀ ତ୍ରିଲୋଚନ ବରିହା
ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟଭୂଷଣ ବରିହା

ସଂଯୋଜନା
ଡ଼ଃ ପରମାନନ୍ଦ ପଟେଲ

ଅଳଙ୍କରଣ
ପ୍ରିୟରଞ୍ଜନ ବରାଳ

ପ୍ରକାଶକ
ଆଦିବାସୀ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତି ଏକାଡେମୀ
ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଓ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ,
ଓଡ଼ିଶା ସରକାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର

Director :
Prof. (Dr.) A.B. Ota

Prepared by :
Binjhal Resource Group
Sri Trilochana Bariha
Sri Satyabhusan Bariha

Co-ordinator :
Dr. Paramananda Patel

Illustration :
Priyaranjan Baral

Published by :
Academy of Tribal Languages & Culture
ST & SC Development Department,
Govt. of Odisha, Bhubaneswar

ମୁଖବନ୍ଧ

ଆମ ଓଡ଼ିଶାରେ ୬୨ ଜନଜାତି ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ବସବାସ କରନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ୨୨ ଗୋଟି ଭାଷା ପ୍ରଚଳିତ ଥିବାର ନଜରକୁ ଆସିଛି । ପୁନଶ୍ଚ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜନଜାତି ଗୋଷ୍ଠୀର ଆଞ୍ଚଳିକତା ଭେଦନେଇ ଏହି ଭାଷାଗୁଡ଼ିକ ଅନେକ ଉପଭାଷା; ବୋଲି ତିଆରି କରି ଦେଇଛି । ତେଣୁ ଏହା ବିସ୍ତରକୁ ନେଲେ ଅନେକ ଭାଷା-ଉପଭାଷାର ସମାହାର ଏକ ବୈଚିତ୍ର ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି କରେ ।

ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଓ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଯେଉଁ କେତେକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳିତ ସେଠିକାର ଭାଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗର ସ୍କୁଲଠାରୁ ଭିନ୍ନ । ଏଠାରେ ପଢୁଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆବାସିକ ସୁବିଧା ଥିବାରୁ ବାହାର ଅଞ୍ଚଳରୁ ଓ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଗୋଷ୍ଠୀରୁ ପିଲାମାନେ ଆସନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ଭାଷା-ସଂସ୍କୃତି ଅପରଠାରୁ ଭିନ୍ନ । ଏକୁ ଆରେକ ବୁଝିବାରେ ଅକ୍ଷମ । ପୁଣି ଏମାନେ ରାଜ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ପାଠ ପଢ଼ନ୍ତି । ଶିକ୍ଷକ ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହ ଜଡ଼ିତ, ତେଣୁ ଏଠାରେ ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ବହୁ ଭାଷିକ କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଏ; ଯେଉଁଠି ଶିକ୍ଷକ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦକ୍ଷତାର ଆବଶ୍ୟକତା ଦେଖାଦିଏ ।

ଏହି ଦକ୍ଷତା ସାଧନକୁ ପୁର୍ତ୍ତି କରିବା ପାଇଁ କିଛି ଶିକ୍ଷଣୀୟ ସାଧନ ପୁସ୍ତିକା ସହ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ତାଲିମ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଭୂତ ହୁଏ, ଯାହା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭାଷା-ସଂସ୍କୃତିର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ର ବାନ୍ଧିବାରେ ଓ ଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ସାମିଲ୍ କରିବାରେ ସହାୟକ ହେବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଏ ।

ପଦକ୍ଷେପ ସ୍ୱରୂପ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଓ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗର ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ବହୁଭାଷୀ ଶିକ୍ଷଣରେ ଦକ୍ଷତା ହାସଲ ଉପରେ ଏକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରସ୍ତୁତ ସହ ପର୍ଯ୍ୟାୟ କ୍ରମେ ତାଲିମ୍ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଛି । ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ପ୍ରଥମ, ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପଢ଼ାଇବା ପାଇଁ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ଆଧାରିତ ଶବ୍ଦକୋଷ, ଯାହା ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ତୃତୀୟତଃ ପିଲାମାନଙ୍କ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଭାଷା, ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରା ଓ ରାଜ୍ୟ ଭାଷା ଆଧାରିତ କିଛି ମନଛୁଆଁ ଚିତ୍ରଭିତ୍ତିକ କାହାଣୀ, ଗୀତ-ପହଳିର ଅତିରିକ୍ତ ପୁସ୍ତିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଉଛି ।

ଏହା ପିଲାମାନଙ୍କୁ କେବଳ ଯେ ଆନନ୍ଦ ଦେବ ତା ନୁହେଁ, ତାଙ୍କ ସଂସ୍କୃତିର ଅନେକ ଉପାଦେୟ ବିଷୟ କିପରି ମୁଖ୍ୟ ସଂସ୍କୃତିକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଛି ତା ଉପରେ ଧାରଣା ଦେବ ।

ପ୍ରସ୍ତୁତ ବିଂଝାଲ ଭାଷାର ସନ୍ନିବିଷ୍ଟ କାହାଣୀ ଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ଥାନୀୟ ସାଂସ୍କୃତିକ ଉପାଦାନକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି । ଏକ ବୃହତ୍ତର ଜନ ସମୁଦାୟର ସଂସ୍କୃତି କିପରି ପରସ୍ପରକୁ ପୁଷ୍ଟ କରିଛି ଓ ନିଜର କରିଛି ତାର ଏକ ଝଲକ ଏହି ପୁସ୍ତିକାରୁ ମିଳିପାରିବ ।

ଅଖିଳ ବିହାରୀ ଓତା

କଁକ୍ରାବତୀ (କଙ୍କଡ଼ାବତୀ)

ଗୋଟେକ୍ ଗାଁନେ ଝନେକ୍ ସାଧବ୍ ଘର୍ ରେହେସ୍ । ଉକର୍ ସାତଟା ବେଟା ରେହେସ । ସାଧବ ବୁଢା ଉକର୍ ସାତଟା ବେଟାମନ୍ କେ ବିହା କେରଦେ ହେସ୍ । ଉକର ଛେ'ଟା ବୋହକେ ପିଲାଛୁଆ ହେସ୍ । ହନେ ଛୋଟେ ବୋହକେ ବେଟାବେଟି ନି ରେହେସ୍ । କତକ୍ ବଛର୍ ଯବା ପଛିଲ୍ ସାଧବ୍ ବୁଢାକେ ଛୋଟେ ବୋହ ଗର୍ଭବତୀ ହେସ୍ । ଯତକ୍ ବେଲ୍ ସାଧବ୍ ବୁଢାକେ ଛୋଟେ ବୋହକେ ଦୁକହେସ ତ ଉଇମେନଷେ ଛୁଆ ଜନମ୍ ନି କେର୍ ଯବର୍ କେଁକ୍ରା ଛୁଆମନ୍ ଜନମ୍ କରେସ୍ ।

ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ଏକ ସାଧବ ଘର ଥିଲା । ତାଙ୍କର ସାତୋଟି ପୁଅ ଥିଲେ । ସାଧବ ବୁଢା ତାର ସାତଟା ପୁଅ ମାନଙ୍କୁ ବିବାହ କରିଦେଲା । ତାପରେ ସାଧବ ବୁଢାର ଛଅଟି ବୋହୁଙ୍କ ପିଲାଛୁଆ ହେଲା । ହେଲେ ସାନ ବୋହୁର ପୁଅଝିଅ ନ ଥିଲା । ଅନେକ ବର୍ଷଗଲା ପରେ ସାଧବ ବୁଢାର ସାନ ବୋହୁ ଗର୍ଭବତୀ ହେଲା । ଯେତେବେଳେ ସାଧବ ବୁଢାର ସାନ ବୋହୁର ଗର୍ଭ ବେଦନା ହେଲା ତ ସେ ମନୁଷ୍ୟଛୁଆ ଜନମ ନ କରି ଅନେକ କଙ୍କଡା ଛୁଆ ଜନମ କଲା ।

ଛୋଟେ ବୋହକେ କେକଁରା ଛୁଆ ଜନମ୍ କର୍‌ବା ଦେଖ୍‌କେ ସାଧବ୍ ବୁଢୀ ସବକେଁକ୍‌ରା ଛୁଆକେ ବାର୍‌ନିନେଁ ଚୂଲ୍‌ହାନେ ବନ୍‌ହାଁ ଦେହେସ୍ । ବନ୍‌ହାତ୍ ରେବା ସମିଆନେ ଗୋଟେକ୍ କେଁକରା, ବାରହୁନ୍ ନେ ଲଟକ୍ ଯେରେହେସ । କେ ସାଲ ଯଲା ଉତାରେଁ ଉ କେକ୍‌ରା ବଡ୍ ହେକେର୍ ଉକର୍ ବୁ ଥାକେ ହୁଆ ବେଲ୍ ଡାକେସ୍ । ଉଲର୍ ମାଁକେ ମା ବେଲ୍ ଡାକେସ୍ । ଯାଖେଁ ଯେନ୍‌ତା ଡାକ୍‌ବା କଥା ଉଇ ଅନ୍‌ଥି ମନ୍‌କେ ମନ୍ ଡାକେସ୍ । କେଁକାରା ହେକେର ମନସେମନ୍‌କେ କାଗିରି କଥା କୋହେସ୍ , ସାଧବ୍ ବୁଢି କୁନ୍‌ହେଁ ଭି ନିଜାନ୍ ପାରେ ବେଲ୍ ମୋର୍ ଛୋଟ୍ ବୋହକେ କେଁକରା ଛୁଆଜନମ୍ ହେହେ ।

ସାନ ବୋହୁର କଙ୍କଡା ଛୁଆ ଜନମ କରିବା ଦେଖି ସାଧବ ବୁଢୀ ସବୁ କଙ୍କଡା ଛୁଆକୁ ଝାଡୁକରି ଚୂଲିରେ ପକାଇ ଦେଲା । ଝାଡୁ କରିବା ସମୟରେ ଗୋଟିଏ କଙ୍କଡ଼ା ଛୁଆ ଝାଡୁମଧ୍ୟରେ ଲଟକି ରହି ଯାଇଥିଲା । କେତେ ବର୍ଷ ଗଲା ପରେ ସେ କଙ୍କଡା ବଡ ହୋଇ ତାର ବାପାଙ୍କୁ ବାପା ବୋଲି ଡାକିଲା । ତାର ମାଆଙ୍କୁ ମାଆ ବୋଲି ଡାକିଲା । ଯାହାକୁ ଯେମିତି ଡାକିବା କଥା ସେ ମନକୁମନ ଡାକିଲା । କଙ୍କଡା ହୋଇ ମନୁଷ୍ୟ ମାନଙ୍କ ଭଳି କଥା କହିଲା । ସାଧବ ବୁଢୀ ଭାବିଥିଲା କେହି ଜାଣିବେ ନାହିଁ ମୋର ସାନ ବୋହୁର କଙ୍କଡା ଛୁଆ ହୋଇଛି ବୋଲି;

ସବୋ କେଁକ୍ରା କେ ଚୁଲ୍ହାନେ ଲଗାଏ ଦେରେହେସ୍ । ହନେ ଯତକ୍‌ବେଲ୍ ଉଇ ଡିକହକା କରନ୍ ବୋସେସ୍ ଉତ୍‌କିଦିଆଁ ସବଝନ୍ ଜାନେସକି ସାଧବ୍ ଘର୍‌କେ ବୋହକେ କେକ୍ରା ଛୁଆ ହେରେହେସ୍ । ଖେପେକ୍ କଁକରାବତୀ ରଥଯାତ୍ରା ଦେଖ୍ ବା କଜେଙ୍ଗ୍ ସବ୍‌କେ ପଇସା ମାଂଗେସ୍ । ସବୋଝନ କୋହେସ ତିଁ କେଁକରା ହେକେର୍ ରଥଯାତ୍ରା ଦେଖନ୍ ଯହିଦ୍ । ଉକୋହେସ୍ ହଁ ମେ ଯହିଁ, ରଥ ଦେଖହିଁ ଆର୍ ତାହାମନ୍ କେ କଜେଙ୍ଗ ଖଜାମିଠା ଆଏନ୍‌ହିଁ । ତବ୍ ଉଲର୍ କାକା ବଡୁ କେଁକରାବତୀକେ ପଇସା ଦେହେସ୍ । କଁକରାବତୀ ରଥ୍‌ଦେଖନ୍ ଯବା ବାଟ୍‌ନେ ଗୋଟେକ୍ ବାଉଁଶ୍ ଗଛ୍ ତଲ୍‌ନେ କେଁକ୍ରା

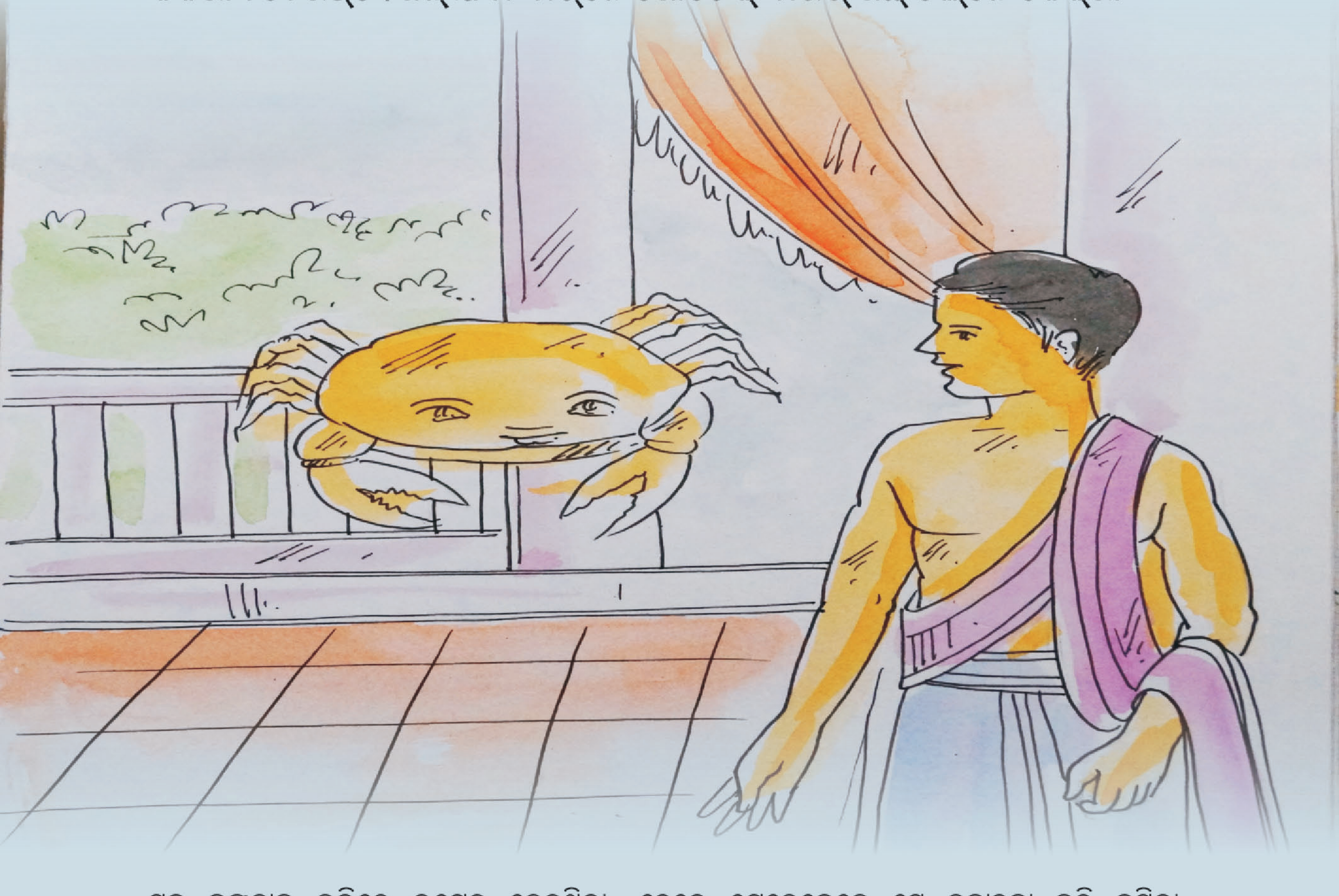

ସବୁ କଙ୍କଡାକୁ ଚୂଲିରେ ଲଗେଇ ଦେଇଥିଲା, ହେଲେ ଯେତେବେଳେ ସେ ଡକାହକା କରି ବସିଲା, ସେତେବେଳେ ସମସ୍ତେ ଜାଣିଲେ କି ସାଧବ ଘରର ବୋହୁକୁ କଙ୍କଡା ଛୁଆ ହୋଇଥିଲା । ଥରେ କଁକରାବତୀ ରଥ ଯାତ୍ରା ଦେଖିବା ପାଇଁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପଇସା ମାଗିଲା । ସମସ୍ତେ କହିଲେ ତୁ କଙ୍କଡା ହୋଇ ରଥ ଯାତ୍ରା ଦେଖିବାକୁ ଯିବୁ ? ସେ କହିଲା ହଁ ମୁଁ ଯିବି, ରଥ ଦେଖିବି ଆଉ ତମମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଖଜା ମିଠା ଆଣିଦେବି । ତେଣୁ ତାର କାକା, ବଡବାପା ମାନେ କଙ୍କରାବତୀକୁ ପଇସା ଦେଲେ । କଁକରାବତୀ ରଥ ଦେଖିଯିବା ବାଟରେ ଗୋଟିଏ ବାଉଁଶ ଗଛ ତଳେ କଙ୍କଡା ଖୋଳକୁ କାଢି ଦେଲା ।

ଖୋଲ୍‌କେ ହିଟା ଦେହେସ୍ । ଆର୍ ରଥ୍ ଦେଖନ୍ ଯେସ୍ ରଥ୍ ଦେଖନ୍ ଯବା ସମିଆନେ କଁକରାବତୀ ଏନ୍‌ଥି ସୁନ୍ଦର୍ ଦେଖା ଯାତ୍‌ରେହେସ୍ ଯେ ରାଜକୁମାର୍ ଉକର୍ ପଛିଲ୍ ଛାଡନ୍ ନି ସକତ୍‌ରଇଁ । ଇଟାକେ କଁକରାବତୀ ଦେଖେସ୍ । ଆର୍ ରାଜକୁମାର କେ ଆଖିନେ ଧୁର୍‌ରା ଛିଟ୍ ଦେକେର୍ ବାଉଁଶ ବୁଟା କଡି ଲୁଇକ୍ ଯେସ୍ । ଉକର୍‌ପଛିଲ ରାଜକୁମାର ଦେଖନ୍ ନି ସେକ୍‌କେ ଉ ଉକର୍ ଗାଁଆକେ ଭାଏଗ ଯେସ୍ । ଉକର୍ ଘରକେ ଯେକେର୍ ରାଜକୁମାର୍ ଖିସାଏ କେର୍ ବୋ ସେରେହେ ।

ଆଉ ରଥ ଦେଖିଗଲା । ରଥ ଦେଖି ଯାଇଥିବା ସମୟରେ କଁକରାବତୀ ଏମିତି ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଯାଉଥିଲା ଯେ ରାଜକୁମାର ତାର ପଛ ଛାଡି ପାରୁ ନ ଥାଏ । ଏହା କଁକରାବତୀ ଦେଖିଲା । ଆଉ ରାଜକୁମାରଙ୍କ ଆଖିରେ ଧୂଳି ଫିଙ୍ଗି ଦେଇ କଁକରାବତୀ ବାଉଁଶ ବୁଦାକୁ ପଳେଇଗଲା । ତାପରେ ରାଜକୁମାର ଦେଖି ନ ପାରି ତାଙ୍କ ଗାଁକୁ ପଳେଇଗଲା । ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇ ରାଜକୁମାର ରୁସି ବସିଥିଲା । ସେତିକି ବେଳେ ରାଜକୁମାରର ବୁଢୀ ଆଈ ଆସି କରି ତାଙ୍କୁ କହିଲେ

ଉତ୍‌କି ଦିଆଁ ରାଜକୁମାରକେ ବୁଢୀ ଆଇ ଆକେର୍ ଉଖେଁ କୋହେସ୍ ହଏଗା ବାବୁ କେଁଡା ହେସ୍ ଯେ ତୋର୍ ମୁଁହୁକେ ସୁଖେଏକେ ବୋସେହେ । ରାଜକୁମାର୍ କୋହେସ୍ ଆଇମା ଗୋ ମଏ ଝନେକ୍ ଛୋକ୍‌ରୀ ଦେଖେହୋ ଉକୋର ସଙ୍ଗେ ମୋର୍ ବିହା ନି କର୍‌ନେ ମଏଁ ଖିଆ ପିଆ କିଛୁ ନି କେରାଁ । ଉନ୍‌ଝା କଥା ଇଟାଏ କି କଁକରାବତୀ ଆଖିରିନେ କକ୍‌ରା ଖୋଲ୍ ଲଗାକେର୍ ଘରକେ ଯାଏସ ଆର୍ ଖଜାମିଠା ଦେକେର୍ କୋହେସ୍ । ମଏ ରଥ୍ ଦେଖନ୍ ଯେରେହେଁ ମିଠା ଖାଅ ବେଲ୍ କୋହେସ୍ । ଉକର୍ ପଛିଲ୍ ରାଜକୁମାର ଉକର୍ ବୁଆକେ ହାତ୍ ଧେରକେର୍

ହଏରେ ବାବୁ କଣ ହେଲା ଯେ ତୋ ମୁଖକୁ ସୁଖାଇ ବସିଛୁ । ରାଜକୁମାର କହିଲା ଆଇମା ଗୋ ମୁଁ ଜଣେ ଝିଅ ଦେଖିଛି ତାଙ୍କ ସହିତ ମୋର ବିବାହ ନ କଲେ ମୁଁ ଆଦୌ ଖିଆ ପିଆ କରିବି ନାହିଁ । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ କଁକରାବତୀ ଶେଷରେ କଙ୍କଡ଼ା ଖୋଲ ଲଗାଇ ଘରକୁ ଗଲା ଏବଂ ଖଜାମିଠା ଦେଇ କହିଲା, ମୁଁ ରଥ ଦେଖି ଯାଇଥିଲି ମିଠା ଖାଅ ବୋଲି କହିଲା । ତାପରେ ରାଜକୁମାର ତାର ବାପାଙ୍କୁ ଧରି କଁକରାବତୀ ଘରକୁ ଆସିଲା ।

କଁକରାବତୀ ଘରକେ ଆଏସ୍ । ସବୋକେ କୋହେସ ତାହାନ୍ ଘର୍‌ନେ ଗୋଟେ କଁକରାବତୀ ଏହେ ଉଖେଁ ଦିହିକେଁ ? କଁକରାବତୀକେ ମାଁ ଛୁଆ କୋହେସ ହଁ, ତଭେଁ ରାଜକୁମାର ସାଙ୍ଗେ ବିହା କର ଦେହେସ୍ । କଁକରାବତୀ ଆର୍ ରାଜକୁମାର ଘର୍ କେ ଆଏସ୍ । ସବ୍‌ଦିନ୍ କଜେଙ୍ଗ ଉଇ ଉକର୍ ସଙ୍ଗ ରେହେସ୍ । ଏକ ଦିନକେ ଘଟ୍‌ନା ରାଜକୁମାର ମୁନରେ କୁ ଗୋଟେକ୍ କାମ୍‌ନେ ଯାଏରେହେସ । ଉକର୍ ମଉକା ଦେଖ୍ କେର କଁକରାବତୀ କଁକରାଖୋଲକେ ହିଟେକେର୍ ଘରକେ ସବୋ ବୁତା କରତ୍ ରେହେସ୍ । ଘର ଲିପା ପୋଛା କରତ୍ ରେହସେ ।

ସମସ୍ତଙ୍କୁ କହିଲା ତୁମ୍ଭ ଘରେ ଏକ କଁକରାବତୀ ଅଛି, ତାଙ୍କୁ ଦେବ କି ? କଁକରାବତୀ ର ମା ବାପା କହିଲେ ହଁ । ତେବେ ରାଜକୁମାର ସାଙ୍ଗେ ବିବାହ କରିଦେଲେ । କଁକରାବତୀ ରାଜକୁମାର ଘରକୁ ଗଲା । ସବୁଦିନ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ସହିତ ରହିଲା । ଦିନକର ଘଟଣା; ରାଜକୁମାର କୌଣସି କାମରେ ଯାଇଥାଏ, ତାର ସୁଯୋଗ ନେଇ କଁକରାବତୀ କକରା ଖୋଲକୁ ହଟେଇ ଘରର ସବୁକାମ କରୁଥିଲା । ଘର ଲିପା ପୋଛା କରୁଥିଲା ।

ବାରନାଁତ ରେହେସ । ଖୋରିଗିନା ମାଜତ୍ ରେହେସ । ବିହାନେ ଇ ସବ୍ ଦେଖ୍ କେର୍ ଆଚମିତ୍ ହେଯେସ୍ । ରାଜକୁମାର ସୋଚେଁସ, ମଏଁ ଯୋଡ୍‌କଦିଆଁ ବୁତା କରବାକେ ଯାଆଥିଁ ଅଡ୍‌କି ଦିଆଁ କଁକରାବତୀ ଉକର୍ ଖୋଲ୍‌କେ ନିକାଲ୍ କେର୍ ବୁଢା କରନ୍ ଯାଏସ୍ । ଉଇ ଅନ୍‌ଥି କାମ୍ ଫେର୍ କରତ୍ ରିହି ବୋଲ୍ ବୁଢା କର୍‌ବାକେ ନିକେଲ ଯେସ୍ । ଅଧାବାଟ୍ ଯେକେର୍ ଘରକେ ଫିର୍ ଆଏସ୍ । ଦେଖ୍‌ବାକେ ପାଏସ୍ ଯେ, କଁକରାବତୀ କଁକରା ଖୋଲକେ ନିକାଲ କେର ଘରକେ ସବ୍ ବୁତା କରଥେ । ଉଇ ଆର୍ ଗୋଟେକ୍ କଥା ଭାବେସ୍, ଯଧରବି କଁକରାବତୀ ଖୋଲକେ ପୋଡାଦେନେ କଁକରାବତୀ ଆର୍ କଁକରାହେନ୍ ନି ପରହି । ଏନଥି

ଝାଡୁ କରୁଥିଲା । ବାସନ କୁସନାଦି ମାଜୁଥିଲା । ସକାଳ ଆଗରୁ ସବୁ କାମ ସାରିଦେଉଥିଲା । ସକାଳ ବେଳକୁ ଏ ସବୁ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଗଲେ । ରାଜକୁମାର ଭାବିଲା ମୁଁ ଯେତେବେଳେ କାମ କରିବାକୁ ଯାଉଛି ସେତେବେଳେ କଁକରାବତୀ ତାର ଖୋଲକୁ ବାହାର କରିଦେଇ କାମ କରିଚାଲିଲା । ସେ ପୁଣି ସେପରି କାମ କରୁଥିବ ଭାବି କାମ କରିବାକୁ ବାହାରି ପଡିଲା । ଅଧବାଟ ଯାଇ ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଲା । ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲା ଯେ କଁକରାବତୀ କଙ୍କଡ଼ା ଖୋଲକୁ କାଢି ଘରର ସବୁ କାମ କରୁଛି । ସେ ପୁଣି ଭାବିଲା ଯଦି କଁକରାବତୀର ଖୋଲକୁ ପୋଡି ଦିଆଯାଏ କଁକରାବତୀ ଆଉ କଙ୍କଡ଼ା ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଭାବେସ୍ ଆର୍ କାମ କର୍‌ବା ବାହାରେସ ଆରୁ ଅଧା ବାଟ୍‌ଲେ ଘରକେ ଫିର ଆତ୍ ରହେ କାମ୍ କେର ଆର୍ ଗୋଟେକ୍ ଜାଗାବେଗ୍ ଲୁକେରେହେସ । ଉଇସମିଆନେ କଁକରାବତୀ ଉଠ୍‌କେର୍ ବୁଢା କରତ୍ ରେହେସ୍ । ରାଜକୁମାରକେ ଦିନେକ୍ କଁକରାବତୀ ପୁଛେସ୍ ତାହାନ୍ କେନ୍‌ଥି ଜାନେସ ଯେ, ମଁଏ ମଏସେ ହେ ଯାଥୋଁ କଁକରାଲୋ ଇଟା ସୁଇନ୍‌କେର୍ ରାଜକୁମାର, କୋହେସ୍ ତି ଯତକ୍ ବେଲ୍ ମୋର୍ ଅଖିନେ ଧୂଏଲ୍ ଛିଟ୍ ଦେତ୍‌ରେହେସ୍ ମୁଁଏ ଦେଖତ୍‌ରେ ହେଁ କି ତିଁ ଗୋଟେକ୍ ବାଉଁଶ ବୁଟାନେ ଯେକେ କଁକରା ବନ୍ ଯେଏସ୍ । ଉସମିଆନେ ମେ ଲୁକ୍ ଲୁକ୍‌କେ ପଛିଲ୍ ଯାଏଁ ।

ପୁଣି ଥରେ କାମକରିବାକୁ ଯାଇ ଅଧ ବାଟରୁ ଫେରି ଆସି ଏକ ସ୍ଥାନରେ ଲୁଚି ଥିଲା । ସେତିକିବେଳେ କଁକରାବତୀ ଉଠିକରି କାମକରୁଥାଏ । ରାଜକୁମାରକୁ କିଛି ଦିନ ଗଲା ପରେ କଁକରାବତୀ ପଚାରିଲା ତମେ କେମିତି ଜାଣିଲ ଯେ ମୁଁ ମନୁଷ୍ୟ ହୋଇଯାଏ ବୋଲି, ଏହା ଶୁଣି ରାଜକୁମାର କହିଲା କି ତୁମେ ଯେତେବେଳେ ମୋ ଆଖିରେ ଧୂଳି ପକାଇ ଦେଲ ସେତେବେଳେ ମୁଁ ଦେଖିଲି ତୁମେ ଗୋଟିଏ ବାଉଁଶ ବୁଦାକୁ ଗଲ ଏବଂ କଙ୍କଡା ହୋଇ ଗଲ । ସେତେବେଳେ ମୁଁ ଲୁଚି ଲୁଚି ପଛେ ପଛେ ଗଲି ।

ତାହାନ୍ ଘର୍ କୁନ୍‌ବେଗ ଏହେ ଇଟା ଜାନବା କଜେଙ୍ଗ ମଏଁ ଯାତ୍‌ରେହେଁ ବେଲ୍ ରାଜକୁମାର କୋରେସ୍ । କଁକରାବତୀକେ ସବ୍‌ଝନ୍ ଦେଖେସ୍ ଆର୍ କୋହେସ୍ । ଇଟା କଡକ୍ ସୁନ୍ଦରୀ ବୁହାସେନ୍ ଗୋଟେକ୍‌ଏ । କଁକରାବତୀ କେ ଉକର୍ ଘରକେ ଦେଖାନ୍ ଲେହେସ୍ । ଉଖେଁ କୁନ୍ ହେ ଚିହ୍ନନ୍ ନିଁ ପାରତରଇଁ । ଯତକ୍ ବେଲ୍ ରାଜକୁମାର ସବୋ କଥା ବତାଏସ୍ ତ, କଁକରାବତୀ କେ ସବ୍ ଚିହ୍ନନ୍ ପାରେସ୍ ଆର୍ ଯବର୍ ଖୁସ୍ ହେଏସ୍ ।

ତୁମର ଘର କେଉଁଠି ବୋଲି ଜାଣିବା ପାଇଁ ଯାଇଥିଲି ବୋଲି ରାଜକୁମାର କହିଲା । କଁକରାବତୀକୁ ସମସ୍ତେ ଦେଖିଲେ । ଦେଖିକରି କହିଲେ ଏ ଗୋ ଏତେ ସୁନ୍ଦରି ବୋହୁ ଗୋଟିଏ । କଁକରାବତୀ କୁ ତାଙ୍କର ଘରକୁ ଦେଖାଇ ନେଲେ । ତାଙ୍କୁ କେହି ଚିହ୍ନି ପାରୁନଥିଲେ । ଯେତେ ବେଳେ ରାଜକୁମାର ସବୁ କଥା କହିଲେ ସେତେବେଳେ ସମସ୍ତେ କଁକରାବତୀ କୁ ଚିହ୍ନିପାରିଲେ ଏବଂ ବହୁତ ଖୁସି ହେଲେ ।

କଥାନୀ ଗୋଟେକ୍ ଲିଖେହେଁ (କଥା ଗୋଟାଏ ଲେଖୁଛି)

ଦୁନୋଝନ୍ ସାଙ୍ଗନେ ଖମୁନ୍ ଜାତ ରେହେସ୍ । ଗୋଟେକ ଭଲୁଆ ଉକର୍ ସାଙ୍କନେ ଆବାର କେ ଦେଖେସ୍ । ଉଖେଁ ଦେଖ୍‌କେ ଡରେସ୍ ଉପରନେ ଚେଢ୍‌ଯେସା । ଛୋଟ୍ ଝୋପରା ରୁକେନ୍ ତେ ନେହିସକି ତେଭୁୟାମେ ସୋତୁଲୁଲେସ । ଭଲୁଆ ଆଏସ୍ । ଉକର୍ ତିରେ ତିରେ ଘୁମେସ୍ । ଉକର୍ ମୁଁହୁଁ ପାସ୍ନେନେ ଯୋକେର୍ ଶୁଁଘେସ୍ । କକୁଝାନ୍ ଉଟ୍‌କେ ଭାଗ ଯାଏସା । ଉଲଗା ଛୋକ୍ ରା କେ ପାସ୍ ଜେକେ

ଦୁଇଜଣ ସାଙ୍ଗ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଯାଉଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ଭାଲୁ ଆସିବାର ଦେଖିଲେ, ଜଣେ ତାକୁ ଦେଖି ଡରିକରି ଗଛ ଉପରକୁ ଚଢିଗଲେ । ଛୋଟ ପିଲାଟି ଗଛଚଢ଼ି ନପାରି ଭୂଇଁରେ ଶୋଇଗଲା । ଭାଲୁ ସେଇ ଗଛ ତଳକୁ ଆସିଲା ଆଉ ଗଛ ଚାରିପଟେ ଘୁରିଲା, ପିଲାକୁ ଶୁଙ୍ଘିଲା ଆଉ କେତେବେଳେ ପଳାଇଗଲା । ତାପରେ ବଡ଼ ପିଲାଟି ତଳକୁ ଆସି

ପୁଛେସାତାହାନ୍ ବନେ ବନେ ରେଏସ୍‌କେଁ ପାସ୍ କେ ଜୋକେର୍ ଭଲୁଆ କେଁ ହାସତରେହେସ୍ । କତକ୍ ଯାହାନ୍ ମେ ଭଲୁଆ କେଁ କରତରେହେସ୍ ଉକର୍ ସାଙ୍ଗ୍‌ନେ ମୋର୍ ସଂଗ୍ ନେ ଗଠିଆ ରେହେସ୍ ଆର୍ ମୁଖେ ପୁଛେସ୍ । କୋହେସ୍ ତାହାନ୍ କେ କେଁ ଯେସ୍ । ସାଙ୍ଗ୍ ନେ ଆଏସ୍ ବିପଦ୍ ପୋରେସ୍ ତୋ ନିଆ ତରେହେସ୍ ଉନ୍ ଥି ସାଙ୍ଗ୍‌ନେ ବିଶ୍ୱାସ ନି କରହି ।

ପଚରରିଲା ତୁମେ ଭାଲୁକୁ ଦେଖି ହସୁ ଥିଲ ଭାଲୁ ସାଙ୍ଗରେ ଏତେବେଳଯାଏ କଣ କଥା ହେଉଥିଲ ? ସାଙ୍ଗ କହିଲା ଭାଲୁ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ କଥା ହେଉଥିଲା ସେ କହୁଥିଲା ଯେଉଁ ସାଙ୍ଗ ବିପଦବେଳେ ସାଙ୍ଗ ଦିଏନି ସେ ସାଙ୍ଗକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିବ ନାହିଁ ।

ଉପ୍‌କାର୍ (ଉପକାର)

ଘାମ୍ ଦିନ୍ ମଂଝନ ନେ ଚରୋକଣି ତିପତ୍ ଆର୍ ଶୁନ୍ସାନ୍ ସମିଆ । ତେରେ ଗୋଟେକ୍ ଗଛ ଡାଲ୍ ନେ ବସେ ରେହେସ୍ । ତଲ ନେ ଝରନ୍ ଗୋଟେକ୍ ଖୁଲ ଖୁଲ ହେକେ ପାନ୍ ବହତ୍ ରେହେସ୍ । ତେରେ ଦେଖେସ୍ ଯେ, ଚଁଟ ଗୋଟେକ୍ ପାନିନେ ବୋହଲା ଯାତ୍ ରେହେସ୍ । ଉ ଚୋଁଚ୍ ନେ ପତର୍ ଗୋଟେକ୍ ଲେକେ ପାନିନେ ପକା ଦେହେସ୍ । ଚାଁଟିଟା ପତର୍ ଉପର୍ ନେ ବୋସ୍ ସେ । ପତର ଟା ଝରନ୍ ଖେଁସନେ ଲାଗେସ୍ । ଉକର୍ ଲାଗି ଉ ଭୂଇଁ ଉପର୍ ନେ ଯାଏସ୍ ।

ଖରାଦିନ ଦିପହର । ଗରିଆଡ଼ ତତଲା ଆଉ ଶୁନ୍‌ଶାନ୍ ସମୟ । ଚଢେଇଟିଏ ଗଛ ଡାଳରେ ବସିଥିଲା । ତଳେ ଝରଣାରେ କୁଳୁ କୁଳୁ କରି ହୋଇ ପାଣି ବହି ଯାଉଥିଲା । ଚଢେଇ ଟିଏ ଦେଖିଲା, ପିମ୍ପୁଡିଟିଏ ପାଣିରେ ଭାସି ଯାଉଥିଲା । ସେ ଥଣ୍ଟରେ ପତ୍ରଟିଏ ନେଇ ପାଣିରେ ପକେଇ ଦେଲା । ପିମ୍ପୁଡିଟି ପତ୍ର ଉପରକୁ ଉଠିଗଲା । ପତ୍ରଟି ଝରଣା କୂଳରେ ଲାଗିଯିବାରୁ ସେ ଭୂଇଁ ଉପରକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ଆଉ ଦିନେକ୍ କେ ଘଟନା । ଖେଦାରି ଝନେକ୍ କୁନ୍ ଫାଶ୍ ଲେଆଏସ୍ ଆର୍ ଉଲଗା ପୁହୁଁ ଚେସ୍ । ଉଚେରେକେ ମାର୍ ବା କଜେଙ୍ଗ୍ ଧନୁ କାଁଣ ଖଂଜେସ । ଅକ୍ରି ଯାହାନ୍ ଚାଁଟିଟା ଦେଖେସ୍ ଉ ଚେରେକେ ସହାତାକେ ମନ୍ ନେ ରାଖେ ରେହେସ୍ । ଚେରେ ବଁଚାବାକେ କଜେଙ୍ଗ ଚାଁଟ ଉପେ ଖୋଜେସ୍ । ଚାଁଟିଟା ଖେଦାରି ହାତଲେ କାଁଣଟା ଗିର୍ ପରେସ୍ । ଆବାଜ୍ ଶୁନ୍ କେ ଚେରେଟା ଉଡ୍ ଯେସ୍ । ଚାଁଟି କଜେଙ୍ଗ ଚେରେଟା ବାଁଚ୍ ଯେସ୍, ଉପକାର୍ ଶୁଝାଏସ୍ ।

ଆଉ ଦିନକର କଥା ବଣୁଆ ଟିଏ କେଉଁଠୁ ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ଚଢେଇଟିକୁ ମାରିବା ପାଇଁ ଧନୁଶର ଖଞ୍ଜିଲା । ଏତିକି ବେଳେ ପିମ୍ପୁଡିଟି ଦେଖି ପାରିଲା । ସେ ଚଢେଇର ସାହାଯ୍ୟକୁ ମନେ ରଖିଥିଲା । ତାକୁ ବଞ୍ଚାଇବାକୁ ସେ ଉପାୟ ପାଞ୍ଚିଲା । ପିମ୍ପୁଡିଟି ବାଣୁଆର ଗୋଡକୁ ଚୁଟ୍ କରି କାମୁଡି ଦେଲା । ବାଣୁଆ ହାତରୁ ଶର ଖସି ପଡିଲା । ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ଚଢେଇଟି ଉଡିଗଲା । ପିମ୍ପୁଡି ଯୋଗୁଁ ସେ ବଂଚିଗଲା । ଉପକାର ଶୁଝିଲା ।

ଡଲ୍‌ରା ଡକରି କଥାନୀ (ବୁଢ଼ାବୁଢ଼ୀ କଥା)

ଗୋଟେକ୍ ଗାଁନେ ଡକରା ଡକରି ଦୁଇଝନ୍ ରେହେସ୍ । ଓକର୍ ସଙ୍ଗ୍ ଦୁଇଟା ବଏଲା ଆର୍ କୁକୁର୍ ଗୋଟେକ୍ ରେହେସ୍ । ଡକରି କେ ନାଁ ଟିଙ୍ଗ୍‌ରି ଆର୍ ଡକରା କେ ନାଁ ଟିଙ୍ଗରା । ଗୋଟେକ୍ ବଏଲା କେ ନାଁ ଲେଠି ଆର୍ ଦୁସର୍ ବଏଲାକେ ନାଁ କଲିଆ । ଉମନ୍କେ ଦେଖ୍‌କେର୍ ଝନେକ୍ ଲୋଗ୍ ପଚ୍ରାଏସ୍ କତି ଫାକ୍ ଯାଥେ ଡକରା ? ଡକରା କହେସ୍ – "ମେଁ ତାହାନ୍ କେ ଗାଁ ଯାଥିଁ" । ଡକରା ପାନି ପିଏସ୍ ଆର୍ କହେସ୍ –"ତି ବାଡି ଗୋଟେକ୍ ଧେର୍ କେ ଜଗେ ରାହା । କୁକୁର୍ ଆନେ ଦେଖେତ୍" । କତକ୍ ସମିଆ ଯାଏସ୍ ତାହାଲେ କୁକୁର୍ ଟା କତି ଫାକ୍ ଲେ ଆଏସ୍ । ଉ ଲୋଗ୍ ଝନେକ୍ ବାଡି ଧେର୍ ରେବା ଦେଖ୍‌କେର୍ କୁକୁର୍ କୁଦ୍‌କେ ଭାଗ ଯାଏସ୍ ।

ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ବୁଢା ବୁଢି ଦୁଇ ଜଣ ରହୁଥିଲେ । ତାଙ୍କ ସହିତ ଦୁଇଟି ବଳଦ ଓ କୁକୁର ରହୁଥିଲେ । ବୁଢିର ନାମ ଟିଙ୍ଗରି ଓ ବୁଢା ନାମ ଟିଙ୍ଗରା । ଗୋଟିଏ ବଳଦର ନାମ ଲେଠି ଆଉ ଅନ୍ୟ ଗୋଟାକର ନାଁ କାଳିଆ । ଥରେ ସେମାନେ କୁଣିଆ ଯାଉଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ଜଣେ ଲୋକ ପଚାରିଲା କୁଆଡେ ଯାଉଛ ବୁଢା ? ତୁମ ଗାଁ କୁ ମୁଁ ଯାଉଛି । ବୁଢା ପାଣି ପିଇଲା ଏବଂ କହିଲା ତୁ ବାଡି ଗୋଟିଏ ଧରି ଜଗି ଥାଅ । କୁକୁର ଆସିଲେ ଦେଖିବୁ । କେତେ ସମୟ ପରେ କୁଆଡୁ କୁକୁରଟାଏ ଆସିଲା । ସେ ଲୋକଟି ବାଡ଼ି ଧରିଥିବାର ଦେଖି କୁକୁର ଦୌଡି ପଳାଇ ଗଲା ।

ଊଁଟ୍ ଆର୍ ବିଲୁଆ (ଓଟ ଆଉ ବିଲୁଆ)

ଗୋଟେକ୍ ଖମୁନ୍ ନେ ଊଁଟ ଆର୍ ବିଲୂଆ ମିତାନ୍ ବସେ ରେହେସ୍ । ହନେ ବିଲୁଆ ହୁସିଆର୍ ରେହେସ୍ । ବିଲୁଆ କହେସ୍, ମିତାନ୍ ଆଏଜ୍ କା କୁସେର୍ ଖାନ୍ ଯାବ୍ । ତାହାଁଲେ ଦୁନୋ ମିତାନ୍ କୁସେର୍ ଖବାକେ ଯାଏସ୍ । ହନେ ବିଲୁଆକେ ଛୋଟ୍ ପେଟ୍ଏ, ଉକର୍ କଜେଇଁ ଜଲ୍ଦି ପେଟ୍ ପୁର୍ ଯାଏସ୍ । ବିଲୁଆ ପେଟ୍ ପୁଟ୍ ପୁର୍ ଯାଏସ୍, ତାହାଲେ ବିଲୁଆ ଗାଁଙ୍ଗା ଦେହେସ୍ । ଖେତି ଗୋସିଆଁ ଆବାଜ୍ ସୁନେସ୍ ଆର୍ ଠେଙ୍ଗା ଧେର୍ କେ ଆଏସ୍ । ଦେଖେସ୍ ଯେ, ଊଁଟ୍ କୁସେର୍ ଖାଥେ ।

ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲରେ ଓଟ ଆଉ ବିଲୁଆ ମିତ ବସିଥିଲେ । ହେଲେ ବିଲୁଆ ଚାଲାକ୍ ଥିଲା । ବିଲୁଆ କହିଲା ମିତ ଆଖୁ ଖାଇବାକୁ ଯିବା । ଆଖୁ ଖାଇବାକୁ ଗଲେ ହେଲେ ବିଲୁଆର ପେଟ ଛୋଟ । ଶିଘ୍ର ପେଟ ପୁରିଗଲା । ତାପରେ ବିଲୁଆଟି ଟିକେ ବୋବାଇ ଦେଲା । ବିଲୁଆ ବୋବାଇବା ଶୁଣି ଚାଷି ଆସିଲା ଆଉ ଦେଖିଲା ଓଟ ଆଖୁ ଖାଉଅଛି ।

ଉ ଗୋସିଆଁ ଠେଙ୍ଗା ଧେର୍ କେ ଯାଏସ୍ ଆର୍ ଉଁଟକେ ପିଟେସ୍ । ଉଁଟ ତର୍ସର ଭାଗେସ୍ ଆର୍ ନନ୍ଦୀ ତିର୍ ନେ ଯାଏସ୍ । ବିଲୁଆ କୋହେସ୍ ଚଲୋ ମିତାନ୍ ନନ୍ଦୀକେ ପାର୍ ହବ୍ । ନନ୍ଦୀନେ ବନେଚ୍ ପାନି ଆତ୍ ରେହେସ୍ । ବିଲୁଆ ଉଁଟକେ ପିଠନେ ବସେସ୍ ଆର୍ ନାହାକ୍ବା ଯାଏସ୍ । ବିଲୁଆ କହେସ୍ ମେଁ ଗଁଙ୍ଗା ଦେହେଁ ଯେ ମିତାନ୍ ମାର୍ ଖା ଯାଏସ୍ । ଉଁଟ ସୁନେସ୍ ଆର୍ ବିଲୁଆକେ ପାନିନେ ପକା ଦେହେସ୍ । ତାହାଁଲେ ବିଲୁଆ ପାନିନେ ବୁଡ୍କେ ମଏର୍ ଯାଏସ୍ ।

ଋଷି ବାଡ଼ି ଧରି ଆସିଲା ଆଉ ଓଟକୁ ପିଟିଲା । ଓଟ ମାଡ଼ ଖାଇଲା ଆଉ ଉସାସ ହୋଇଯାଇ ଧିରେ ଧିରେ ନଦୀ କୂଳକୁ ଆସିଲା । ବିଲୁଆ କହିଲା ଚାଲ ମିତ ନଦିକୁ ପାର ହେବା । ନଦିରେ ବେଶି ପାଣି ଥିଲା ଓଟର ପଠିରେ ବିଲୁଆ ବସିକରି ପାର ହେଉଥିଲା । ବିଲୁଆ ଖୁସିରେ କହିଲା ମୁଁ ବୋବାଇ ଦେବାରୁ ତୁମେ ମାଡ ଖାଇଲ । ଏହା ଶୁଣି ଓଟ ବେଶି ପାଣିକୁ ଯାଇ ବିଲୁଆକୁ ପାଣିରେ ପାକଇ ଦେଲା । ବିଲୁଆ ପାଣିରେ ବୁଡ଼ି ମରିଗଲା ।

ବିପଦ୍ ବେଲ୍ କେ ସଙ୍ଗ୍
(ବିପଦ ବେଳର ବନ୍ଧୁ)

ଗୋଟେକ୍ ବଡେ ନିବଡେ ଖମୁନ୍ ରେହେସ୍ । ଓହେଁ କତକ ପର୍ କାର୍ କେ ଜୀଜଁଡ ରହତ୍ ରେହେସ୍ । ଓହେଁ ଗୋଟେକ୍ ବଡ୍‌ଖା ବଦ୍ ମାସ୍ ହାଁଦୀ ରେହେସ୍ । ହାଁଥୀ ଖମୁନ୍ କେ ଦୁସର୍ ଜୀଜଁଡ୍ ସଙ୍ଗ୍ ଝଗଡା ଲାଗତ୍ ରେହେସ୍ । ମାକର୍ ହାଁଥୀକେ ଗାଲି ଦେହେସ୍ । ବିଲୁଆ ଦୁନୋଝନ୍ କେ ମଂଝାନେ ଯାକେ କୋହେସ୍ ତାହାନ୍ କେ କୁନେ କହେସ୍ ଯେ, ତାହାମନ୍ ଝଗଡା ହଥେ । ଅତ୍‌କି ଯାହାନ୍ କୁନେ ଗୋଟେକ୍ ଖମୁନ୍ ନେ ଜଏ ଲଗା ଦେ ରେହେସ୍ । ଉଁଖେ ଦେଖ୍ କର୍ ବିଲୁଆ ସଙ୍ଗ୍ ନେ ହାଁଥୀ ଜଏ ଲିଭାଏସ୍ । ତବ୍ ହାଁଥୀ ଆର୍ ମାକର୍ ଦୁନୋ ଫାକ୍ କେ ସହଯୋଗ କର୍ବା କଥା ବୁଝନ୍ ସେକେସ୍ ।

ଗୋଟିଏ ବଡ ଜଙ୍ଗଲ ଥିଲା । ତହିଁରେ ନାନା ପ୍ରକାରର ପଶୁ ବାସ କରୁଥିଲେ । ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ ବଡ ହସ୍ତୀ ଥିଲା । ତାଙ୍କ ସହ ରହି ହାତୀ ସବୁବେଳେ ଝଗଡା କରୁଥିଲା । ଏସବୁ ବିଲୁଆ ଦେଖୁଥିଲା । ମାଙ୍କଡ ହାତୀକୁ ଗାଳି ଦେଉଥିଲା । ବିଲୁଆ ପାଖକୁ ଗଲା ଓ କହିଲା ତୁମକୁ କିଏ କହିଲା ଯେ ତୁମ୍ଭେ ଦୁହେଁ ଝଗଡ଼ା ହେଉଛ । ଏତିକିବେଳେ କିଏ ଜଣେ ଜଙ୍ଗଲକୁ ନିଆଁ ଲଗାଇଦେଇଥିଲା । ଏହା ଦେଖି ହାତୀ ସାଙ୍ଗରେ ବିଲୁଆ ଯାଇ ନିଆଁ ଲିଭାଇଲେ । ପରସ୍ପର ସହଯୋଗ କରିବା କଥା ବୁଝି ପାରିଲେ ।

ଚମ୍ପାବତୀ (ଚମ୍ପାବତୀ)

ଗୋଟେକ୍ ଛୋକ୍ରୀକେ ନାଁ ଚମ୍ପାବତୀ । ଓକର୍ ଘର୍ ନେ ସାତ୍ ଟା ଭାଏ ବହେନ୍ ରେହେସ୍ । ଚମ୍ପାବତୀ କେ ବିହା କେର୍ ଦେହେସ୍ । ଘେ ଘର୍ କେ ଆଏସ୍, ଓଖେଁ ଓକୋର ବଡଦଦା ଶାଗ୍ ରାନ୍ଧବାକେ କୋହେସ୍ । ଶାଗ୍ କାଟ୍‌ବା ବେଲେ ଓକ୍ ର୍ ହାତ୍ କେ କାଟ୍ ଦେହେସ୍ । ଶାଗ୍ ନେ ଓ କର୍ ଲହୁ ମିଶ୍‌ଯେସ୍ । ଉ ଲହୁକେ ମିଶାକେ ଶାଗ୍ ରାନ୍ଧଦେହେସ୍ । ଓକର୍ ବଡ୍‌ଖନଦା ଗୋଧାନ୍ ଯାକେଆଏସ୍ । ଭାତ୍ ଖବାକେ ମାଗେସ୍ । ଖେସ୍‌ଆର୍ କୋହେସ୍ ଆଏଜ୍ ଶାଗ୍ କୁନ୍ ରାନ୍ଧେହେ ବେଲ୍ କେର୍ ପଚ୍ ରେସ୍ । ଚମ୍ପାବତୀ କୋହେସ୍ – କେନ୍ତା ହୋଏସ୍,

ଗୋଟିଏ ଝିଅ ଥିଲା ତାର ନାମ ଚମ୍ପାବତୀ । ତାଙ୍କ ଘରେ ସାତଟି ଭାଇ ଭଉଣୀ ଥିଲେ । ଚମ୍ପାବତୀ କୁ ବିବାହ କରିଦେଲେ । ଥରେ ସେ ଘରକୁ ଆସିଲା । ତାକୁ ତାରି ବଡ ଭାଇ ଶାଗ ରାନ୍ଧିବାକୁ କହିଲା । ଶାଗ କାଟିଲା ବେଳେ ତାର ହାତକୁ କାଟିଦେଲା । ଶାଗରେ ତାର ରକ୍ତ ମିଶିଲା । ସେ ରକ୍ତ ମିଶା ଶାଗକୁ ରାନ୍ଧିଦେଲା । ତାର ବଡଭାଇ ଗାଧୋଇ ଆସି ଭାତ ଖାଇବାକୁ ମାଗିଲା । ଖାଇଲା ଆଉ କହିଲା ଆଜି ଶାଗ କିଏ ରାନ୍ଧିଚି ବୋଲି ପଚାରିଲା । ଚମ୍ପାବତୀ କହିଲା କଣ ହେଲା ମୁଁ ରାନ୍ଧିଛି । ତାର ବଡ ଭାଇ କହିଲା ଶାଗ ଭାରୀ ମିଠା ଲାଗୁଛି । କଣ ମିଶେଇଛୁ ?

ମେଁ ରାନ୍ଧେହଁ ଓକର୍ ଦଦା କୋହେସ୍ ଶାଗ୍ ମିଠା ଲାଗ୍‌ଥେ । କେଁଣା ମିସେହେତ୍ । କିଛୁ ନିମିଶାଇଁ ମୋର୍ ହାତ କଟାଯେସ୍ ଉ ଲହୁକେ ମିଶେକେ ରାନ୍ଧ୍‌ଦେହେଁ । ଓଲର୍ ବଡ୍‌ଖା ଦଦା ଭାବେସ୍ ଲହୁ ଅନ୍ ଥି ମିଠା ହନେ ଓକର୍ ଶିକାରୀ କତକ୍ ସୁଆଦ୍ ଲାଗ୍‌ହି ବଲେସ୍ । ଦିନେକ୍ ଭାଇମାନ୍ କ୍ଷେତ୍ କେ ବୁଢା କରନ୍ ଯେସ୍ । ଚମ୍ପାବତୀକେ ଭାତ୍ ଲେ ଦିହିତ ବଲେସ୍ ଆର୍ ଧନୁଶର ତିଆର୍ କେର ରଖେସ୍ । ଜତକୀ ବେଲ୍ କେ ଚମ୍ପାବତୀ ଭାତ୍ ଆଏନ୍ କେର୍ ଆଏସ୍ ଅତ କି ଯାହାନ୍ ଚମ୍ପାବତୀକେ ମହୁଲ୍ ଗଛ ଉପର୍ ନେ

ଚମ୍ପାବତୀ କହିଲା କିଛି ମିଶା ହୋଇନାହିଁ, ମୋର ହାତ କଟିଯାଇଥିଲା ସେ ରକ୍ତ କୁ ପୋଛି କରି ରାନ୍ଧିଥିଲି । ତାର ବଡ ଭାଇ ଭାବିଲା ତାର ରକ୍ତ ଏତେ ମିଠା ହେଲେ ତାର ମାଂସ କେତେ ସୁଆଦ ଭାବିଲା । ତାପରେ ଦିନେ ତାରି ଭାଇମାନେ କ୍ଷେତକୁ କାମ କରିଗଲେ । ଚମ୍ପାକୁ ଭାତ ରାନ୍ଧି ନେଇଦବୁ କହିଲା ଆଉ ଧନୁଶର ତିଆରି କରି ରଖିଲା । ଯେତେବେଳେ ଚମ୍ପାବତୀ ଭାତ ଆଣି ଦେଲା ତାକୁ ମହୁଲ ଗଛକୁ ଚଢେଇଦେଇ ଶରମାରିଲେ । ସମସ୍ତେ ମାରିଲେ ଏପଟ ସେପଟ ଶର ପଳେଇଲା ।

ଚେଘାଜେକେ ଶର୍ ମାରେଶ୍ । ଛ ଭାଇକେ ଶର୍ ଇପାଖ୍ ସେପାଖ୍ ଯେସା ହନେ ଓକର୍ ଛୋଟ ଭାଇ ଯେନ୍ ତା ମୋର୍ ବହେନକେ ନି ମାରଁ ବେଲ୍ କେନ୍ଦ କେନ୍ଦ କେର୍ ଦୁସ୍ ରା ଫାର ମାରେସ୍ ହନେ ଉ ଶର୍ ଯେସ୍ ଆର୍ ଚମ୍ପାକେ ଛାତିନେ ବାଜେସ୍ । ଚମ୍ପାବତୀ ତଲ୍ କେ ଶିର୍ ପରେସ୍ । ଓଖେଁ ନେକେ ଶିକାର ବନେସ୍ ଆର ରାନ୍ଧେସ୍ ଛେ ଭାଇ ଓକର୍ ଶିକାର ଖେସ୍ ଆର୍ ଛୋଟ ଭାଇ ଘୁଲିଖେସ୍ । ଖବା ସମିଆଁନେ କଂକରା ଚାବେସ୍ । ଓକର୍ ପଛିଲ୍ ରେଏତ୍ ହେଏସ୍ । ଚମ୍ପା କେ ବହୁମାନ ପଚରେସ୍ ଚମ୍ପାବତୀ ଭାତ୍ ଲେହେହେସ୍

କିନ୍ତୁ ତାର ସାନ ଭାଇ ଯେମିତି ମୋର ଭଉଣୀ କୁ ନାମରେ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କରି ଅଲଗା ଆଡକୁ ମାରିଲା ହେଲେ ସେଇ ସର ଯାଇ ଚମ୍ପାର ଛାତିରେ ବାଜିଲା । ଚମ୍ପା ତଳେ ପଡିଗଲା । ତାକୁ ବୋହି ନେଇ ମାଂସ ବନେଇଲେ ଆଉ ରାନ୍ଧିଲେ । ଛଅଟା ଭାଇ ତାର ଭଉଣୀର ମାଂସ ଖାଇଲେ । ତାର ସାନ ବଡ ଭାଇ ଘୁଲି ଖାଇଲା ବେଳକୁ କାନ୍ଦିଲା । ତାପରେ ରାତି ହେଲା, ଚମ୍ପାର ଭାଉଜ ମାନେ ପଚାରିଲେ ଚମ୍ପାବତୀ ନାନୀ ଭାତ ନେଇ ଯାଇଥିଲେ ଯେ ଘରକୁ ଫେରିନାହାନ୍ତି ବୋଲି ପଚାରିଲେ ।

ଯେ ଘରକେ ନିଫଲଲା କେଣା କରଥେ ବେଲ୍ ପଚ୍ ରେସ୍ । ନନୀ କତକ୍ ଝାନ୍ ଲେ ଭାତ୍ ଥୁଏଦେହେସ୍ ଆର୍ ଭେଷଏସ୍ କତକ ଦିନ୍, ଯେସ୍ ଆର୍ ଚମ୍ପାବତୀ କେ ବର୍ ନେଆତର୍ ହେସ୍ । ଦେଖେସ୍ ଯେ କ୍ଷେତିକେ ଚୁଆଁନେ ଗୋଟେକ୍ ଫୁଲ୍ ଫୁଟେରେହେସ୍ । ଉ ଫୁଲ୍‌କେ ଘିଚ୍‌ନେହେସ୍ ଉ ଫୁଲ ତଲ୍ ନେ ଛୋକ୍‌ରୀ ରେହେସ୍ ଉଛୋକ୍‌ରି ହଥେ ଚମ୍ପାବତୀ, ଘର୍‌କେ ଯେସ୍ ଆର୍ ସଦ୍ ଗୋଏଟ୍ କୋହେସ୍ । ଚମ୍ପାବତୀ କେ ଶାଶୁ ଶ୍ୱଶୁର ଯେସ୍ ଆର୍ ହାମର୍ ବହକେ ଦିଅ ବେଲ୍ କେ କୋହେସ୍ । ଚମ୍ପାବତୀ କେ କେନ୍‌ତା

ନାନୀ ତ କେତେବେଳୁ ଭାତ ଥୋଇଦେଇକରି ଆସିଲାନି । କେତେଦିନ ପରେ ଚମ୍ପାବତୀର ବର ଚମ୍ପାକୁ ନେବାପାଇଁ ଆସିଥିଲା । ଦେଖିଲା ଯେ ଖେତରେ କୂଅରେ ଗୋଟିଏ ଫୁଲଫୁଟିଛି । ସେଇ ଫୁଲକୁ ନେଇଗଲା । ସେଇ ଫୁଲ ତଳେ ଝିଅ ଟିଏ ବସିଥିଲା । ଚମ୍ପାବତୀ ତାପରେ ସବୁ କଥା କହିଲା । ତାର ଶାଶୁ ଶ୍ୱଶୁର ଗଲେ ଆଉ ଆମର ବୋହୁକୁ ଦିଅ ବୋଲି କହିଲେ । ତାର ବଡ ଭାଇମାନେ କେମିତି କରିବା ବୋଲି ଭାବିଲେ । ଆମ ଭଉଣୀ ତୁମ ଘରକୁ ଗଲାଣି

କରବ୍ ବଲେସ୍ । ଆର୍ ହାମର ନନୀ ତାହାନ୍ କେ ଘର୍ ଯେଓ ନେ ଦେଲ୍ କୋହେସ୍ । ତାହାନଲେ ହାମର୍ ବହକେ ମେର୍ ଦେହେ ବେଲ୍ କୋହେସ୍ । ଓକର୍ ଭାଇମାନ୍ ବୁଝେସ୍ ଆର୍ ଚମ୍ପାବତୀ କେ ଭୁଲମାଗେସ୍ । ହନେ ଚମ୍ପା କ୍ଷମା ନି କର୍ ହି । ତାହାମାନ୍ ମୋର୍ ଦଦା ହେକେ ମୋର ଶିକାର୍ ଖେସ୍, ହନେ ସାନ୍ ଦଦା ଶିକାର୍ ନିଖେକେ ଛୁଆଁନେ ଲେକେର୍ ଲୁକେ ଦେହେସ୍ ତାହାନ୍ ଅନ୍ଖିଟାମାନ୍ ଏ ହାମେ ତାହାନ୍ ସଙ୍ଗ୍ ନିରେହଁ । ପଲାଥଁ । ଉକର୍ କୋହେସ୍ ଯେ ତାହାନ୍ କେଁ ପଲାଥେ ହାମେ ହାମେ ପଲାଥଁ କୋହେସ୍ ଆର୍ ପଲେସ୍ ।

ତୁମେ କଣ କଲ । ତାପରେ ତାର ଶାଶୁ ଶ୍ୱଶୁର କହିଲେ ତୁମେ ଆମରି ବୋହୂକୁ ମାରିଦେଇଛ । ତାରି ଭାଇ ମାନେ ଭୁଲ୍ ବୁଝି ପାରି ଚମ୍ପାବତୀକୁ କ୍ଷମା ମାଗିଲେ । କିନ୍ତୁ ଚମ୍ପାବତୀ ତାଙ୍କୁ କ୍ଷମା କଲାନାହିଁ । କହିଲା ତୁମେ ମୋର ବଡ ଭାଇ ହୋଇ ମୋର ମାଂସ ଖାଇଲ କିନ୍ତୁ ମୋର ସାନ ଭାଇ ମାଂସ ନଖାଇ କ୍ଷେତର କୂଅରେ ଲୁଚେଇ ଦେଇଥିଲା । ଆଉ ତୁମ ସାଙ୍ଗରେ ରହିବୁ ନାହିଁ ପଳାଇବୁ ବୋଲି କହିଲା । ତାର ଭାଇମାନେ ତୁମେ କାହିଁକି ଯିବ ଆମେ ପଳଉଛୁ ବୋଲି କହି ପଳେଇଲେ ।

ଇ ଭୁଇଁ ମୋର ଜନମ୍ ମାଟି
(ଏଇ ମାଟି ମୋ ଜନମ ମାଟି)

କାଶୀ ରାଏଜ୍ ନେ ଗୋଟେକ୍ ବଡଖା ଖମୁନ୍ ନେ କତକ୍ ଜୀଜଁଡ ଟେରେ ଚିର୍ ଗୁନ୍ ରହତ୍ ରେଥେ । ଚେରେମନ୍ ଗଛ, ଖୋଲଖୋ ଆର୍ ଡାଲ୍‌ନେ ରହତ ରେଥେ । ଦିନେକ୍ ଖେଦାରି ଝନେକ୍ ଖେଦା କର୍ ବଙ୍କଲ ଯାଏସ୍ । ଗୋଟେକ୍ ହେର୍ ନାକେ ଦେଖ୍‌କେର୍ ଓଳର ପଛିଲ୍ କେ ପଛିଲ୍ ଯାଏସ୍ ଆର୍ ଧନୁକାଁଶନେ ମାରେସ୍ । କାଁଶଟା ହେରନାକେ ନି ପାକେ ଗଛକେ ପାଏସ୍ । ହେର୍‌ନା ଡରକେ ଭାଗ୍ ଯାଏସ୍ । ଖେଦାରି ଭାରି ମନ ଦୁଖ୍ କରେସ୍ । ଖେଦାରି ମାରେରେବା   କାଁଣକେ ବିଷ୍ ନେ କତକ୍ ଦିନ୍ ଯାଏସ୍, ତାଁହାଲେ ଗଛ ଝୁର ମୁରା ଯାଏସ୍ । ଗଛ ମରବାକେ ହେସ୍ ।

କାଶୀ ରାଜ୍ୟର ଗୋଟିଏ ବିରାଟ ଜଙ୍ଗଲରେ ଅନେକ ପଶୁ ପକ୍ଷୀ ଥିଲେ । ପକ୍ଷୀ ମାନେ ଗଛ ଖୋଳ ଓ ଡାଳରେ ବାସ କରୁଥିଲେ । ଦିନେ ଶିକାରୀ ଜଣେ ଶିକାର କରିବାକୁ ଗଲେ । ତଳେ ହରିଣକୁ ଦେଖି ତାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଗଲା ଏବଂ ଧନୁଶର ମାରିଲା । କିନ୍ତୁ ତୀର ହରିଣକୁ ନ ବାଜି ଗଛ ଉପରେ ବାଜିଲା । ହରିଣ ପଳାଇ ଗଲା । ଶିକାରୀ ମନ ଭାରି ଦୁଃଖ । କିଛି ଦିନ ଗଲାପରେ ଶର ବିଷରେ ଗଛ ଝାଉଁଳି ଗଲା ।

ଊଁହେ ରପ ଚେରେ ଗୋଟେକ୍ ରେହେସ୍ । ଓଖେଁ ଭି ଭାରି ଦୁଖ୍ ଲାଗେସ୍ । ଓଖେଁ କିଛୁ ନି ଦିଖିନ୍ । କତକ୍ ଦିନ୍ ଯାଏସ୍, ତାଁହାଲେ ରପ ଇନ୍ଦର ରଜାକେ ପାରଥନା କରେସ୍ । ରପ ପାରଥନା ନେ ପରସନ୍ ହେକେ, ଓକର୍ କଜେଙ୍ଗ ଆନିବାନିକେ ଫଲ୍ ମୁଲ ଫଲତ୍ ରିହି ଗଛ ଗୋଟେକ୍ ଜଗା ଦେହେସ୍ । ରପ ଖୁସ୍ ହେକେ ଉ ଗଛନେ ଗୁଡାଁ, ଖୋଲଖୋ କରକେ ରେହେସ୍ । ଆର୍ ଆନିବାନିକେ ଫଲ୍ ମୁଲ୍ ଖାକେ ଖୁସ୍ ହେସେ । ଉ ଦିନ୍‌ଲେ ରୁପ ଆପୁନ୍ ଜାଗାକେ ଛୋଡକେ କଭୁଁ ନି ଜଇ । ରପ ଭକ୍‌ତି ସଙ୍ଗ୍ ଇନ୍ଦର ରଜାକେ ପୂଜା କରେସ୍ ।

ଗଛ ମରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ସେଥିରେ ଶୁଆ ଚଢେଇ ଟିଏ ଥିଲା । ତାକୁ ଭାରି ଦୁଃଖ ଲାଗିଲା । କିନ୍ତୁ ତାକୁ କିଛି ଉପାୟ ଦେଖାଗଲା ନାହିଁ । ଇନ୍ଦ୍ର ରାଜାଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲା । ଶୁଆର ପ୍ରାର୍ଥନା ଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସନ୍ନ ହେଲେ । ବିଭିନ୍ନ ଫଳଫୁଲ ଥିବା ଗୋଟେ ଗଛ ଲଗାଇଦେଲେ । ଶୁଆ ଖୁସିରେ ସେ ଗଛରେ କୋରଡ଼ କରି ରହିଲା । ତାର ଫଳମୂଳ ଖାଇବାକୁ ପାଇଲା । ସେ ଗଛ ଛାଡ଼ି କୁଆଡେ ଗଲା ନାହିଁ, ଇନ୍ଦ୍ର ରାଜାଙ୍କୁ ଭକ୍ତିର ସହ ପୂଜା କଲା ।

ବେଟା ବେଟି (ପୁଅ ଝିଅ)

ଗୋଟେକ୍ ଲୋକ୍ କେ ରାମ ଆର୍ ରୂପା ବେଲ୍ କେ ଦୁନ୍ ଟା ବେଟା ବେଟି ରେହେସ୍ । ରାମକେ ପାଠପଢାକେ ଇଛା ରେହେସ୍ ଆର୍ ରୂପାକେ ପଢାବାର୍ ଇଛା ନିରିହିଁ । ରୂପା କେଣାକି ପାଠ୍‌କେ ଓ କୋର୍ ଶାସ୍‌ଘର୍ ଲେକେ ଯହି । ହନେ ରାମକେ ପଢାନେ ହାମ୍ କେ ପୋଷି ଆର୍ ସେବାକର୍ ହି । ଓକର୍ ଲାଗି ରାମକେ ହସ ଟେଲ ନେ ପଢେସ୍, ଯାହା ରୁପିଆ ହନେ ରାମକେ ଦେଥେ । ରୂପାକେ ଗାଁ ନେ ପଢେସ୍ । ରୂପା ଏନ୍ ତା କିସମେ ପଢେସ୍ ଯେ ଏକ୍ ନମ୍ବର ହେସ୍ । ରାମ ସବ୍

ଗୋଟିଏ ଲୋକର ରାମ ଆଉ ରୂପା ବୋଲି ଦୁଇଟି ପୁଅ ଝିଅ ଥିଲେ । ରାମକୁ ପାଠ ପଢେଇବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛାଥିଲା । କିନ୍ତୁ ରୂପାକୁ ପାଠ ପଢେଇବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛାନଥିଲା । ରୂପା କଣ ପାଠପଢାକୁ ଶାଶୁଘରକୁ ନେଇକି ଯିବ କିନ୍ତୁ ରାମକୁ ପାଠ ପଢେଇଲେ ପୋଷିବ, ଆଉ ବାପା ମାଁଙ୍କ ସେବା କରିବ । ସେଥିପାଇଁ ରାମକୁ ହଷ୍ଟେଲରେ ରଖି ପଢାଇଲେ । ଯାହା ଟଙ୍କା ହେଲେ ତାକୁ ଦିଅନ୍ତି । ରୂପାକୁ ଗାଁରେ ପଢାଇଲେ । ରୂପା ଏମିତି ପଢିଲା ଯେ ଏକ ନମ୍ବର ହେଲା । ରାମ ଟଙ୍କା ଠକିକରି ନେଇ ସବୁ ପଇସା ଉଡେଇ ଦେଉଥିଲା ।

ରୁପିଆ ଲେହେସ୍ ଆର୍ ବର୍ ବାଦ୍ କେର୍‌ଦେହେସ୍ । ରୁପା ଭଲ ପଢେସ୍ ଆର୍ ନବୋଦୟ ନେ ନାଁ ଲିଖେସ୍ । କତକ୍ ବଛର ଯେସ୍ ଆର୍ ରୂପା ଡାକ୍ତରି ଏନ୍ ଚକିରି କରେସ୍ । ରାମ କୁନ୍‌ଫାକ୍ ଭେଗ୍‌ଯେସ୍ ଯେ ଯନାନିପରି । ଦିନେକ୍ ପୁଲିସ୍ ଗୋଟେକ୍ ଚୋର୍ କେ ଗୁଲିକେର୍ ମେର ଦେହେସ୍ । ଉଖିନ୍ ଲେ ରୂପା ଦେଖେସ୍ ଯେ ଓକର୍ ଭେ ରାମ । ଓ କୋର୍ ପଛିଲ୍ ରୂପାକେ ବୁଆ ମାଁ ଯାନେସ୍ ଆର୍ ଜବର୍‌କାନ୍ଦେସ୍ ଆର୍ କୋହେସ୍ । ବେଟା ବେଟି ଦୁନ୍‌ଝନ୍ ସମାନ୍‌ଏ ।

ରୂପା ଭଲ ପଢିଲା ଆଉ ନବୋଦୟ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମଲେଖାଇଲା । ତାପରେ କେତେ ବର୍ଷ ବିତି ଗଲା । ତାପରେ ରୂପା ଡାକ୍ତର ଚାକିରି ପାଇଲା । ରାମ କୁଆଡେ ଗଲା ଯେ ଜଣା ପଡିଲା ନାହିଁ । ଦିନେ ପୁଲିସ୍ ଗୋଟିଏ ଚୋରକୁ ଗୁଳି କରି ମାରିଦେଲା । ତାପରେ ରୂପା ଦେଖିଲା ଯେ ସେ ତାର ଭାଇ ରାମ । ତାପରେ ତା ବାପା ଜାଣିଲେ ଆଉ ବହୁତ କାନ୍ଦିଲେ । ଆଉ କହିଲେ ପୁଅ ଝିଅ ଦୁଇ ଜଣ ସମାନ ।

ବାରଭାଇ ବେଟ୍ କାର୍ କେ ବିହା
(ବାର ଭାଇ ବେଣ୍ଟକାରଙ୍କ ବାହା)

ନରସିଂ ନାଥ୍ କେ ଲାଏଗ୍‌କର୍ ଅଡୁଆଲ୍ ଡଙ୍ଗର । ଡଙ୍ଗର୍ ତଲେଁ ନେଁ କଟ୍ କଟାଥେ ଝାର୍ । ଉ ଝାର୍ ଭିତ୍‌ରେ ଇଫା ଗଡ଼ ନାଁ ଥି ରାଇଜ୍ ଗୋଟେକ୍ । ଉ ଇଫା ଗଡ଼ଥି ବାର ଭାଇ ବେଟ୍‌କାର୍ ରହତ୍ ରେହେସ୍ । ଉମନ୍ ଝାର୍‌କେ ଫଲମୂଲ, ଝରନ୍ କେ ପାନି ପି କର୍ ଜିଅଁତ୍ ରେହେସ୍ । ସମିଆଁ ସୁକାଲ୍ ଦେଖ୍‌କର୍ ଝାର୍ ଭିତର୍‌କେ ଶିକାର୍ କର୍‌ବାକେ ଜାତ୍ ରେହସ୍ । ଏକ୍ ଜୁଆର୍ ସାଙ୍ଗ୍ ହେକର୍ ବାର୍ ଭାଇ ବେଁଟ୍‌କାର ଶିକାର୍ କେର୍‌ବାକେ ବାହୀରେସ୍ ।

ନରସିଂହନାଥକୁ ଲାଗି ଅଡୁଆଲ ପର୍ବତ । ପର୍ବତ ତଳରେ ଅଗନା ଅଗନୀ ବନସ୍ତ । ସେହି ବନ ମଧ୍ୟରେ ଇଫାଗଡ଼ ନାଁରେ ରାଜ୍ୟଟିଏ । ସେହି ଇଫା ଗଡ଼ରେ ବାରଭାଇ ବେଣ୍ଟକାର ରହିଥିଲେ । ସେମାନେ ଜଙ୍ଗଲର ଫଳମୂଳ, ଝରଣାର ପାଣିପିଇ ବଂଚୁଥିଲେ । ବେଳେବେଳେ ଘର ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରକୁ ଶିକାର କରିବାକୁ ଯାଉଥିଲେ । ଦିନେ ଏକାଠିହୋଇ ବାରଭାଇ ବେଣ୍ଟକାର ଶିକାର କରିବାକୁ ବାହାରିଲେ ।

ଝାରେଁ ଜବର୍ ବୁଲେସ୍ । ଶିକାର୍ ନିଁ ପାଇଁ । ଛୋଟ ଭାଇକେ ବଡ । ପିଆସ୍ ଲାଗେସ୍ । ଉ କୋହେସ୍ ମେଁ ଆର୍ ବୁଲନ୍ ନିଁ ପାରୋଁନେଁ । ମୋଁ ଖେଁ ପାନି ଦର୍କାର । ଏତ୍କି କୋଏକେ ଗଛ୍ ତଳେଁ ବୋଏସ୍ ଜାଏସ୍ । ଛୋଟେ ଭାଇକେ ସଙ୍ଗ୍ ଆର୍ ଭାଇ ମନ୍ ଭି ଉକର୍ ସଙ୍ଗ୍ ଗଛ୍ ତଳେଁ ବୋସେସ୍ । ଏକ୍ଲା ବଡ଼ଖା ଭାଇ ପାନିଁ ଖୋଜୋନ୍ ଜାଏସ୍ । ଜବର୍ ବାଟ୍ ଜାଏସ୍କି ଉ ଝାର୍ ଭିତ୍ରେ ଦେଖେସ୍, ଗୋଟେକ୍ ଯୁଆନ୍ ବେଟି ଓ କୋର୍ ଖାକେଁ ନେଁ ମଠିଆ ଧେର୍କେ ଛୋଟ୍ ଚହଲାଲେ ପାନିଁ ବୋଏକେ ଓକୋର୍ କୁରିଆ କୁଡି ଯାତ୍ ରେହେସ୍ । ଉ,

ଜଙ୍ଗଲରେ ବହୁତ ବୁଲିଲେ । ଶିକାର ପାଇଲେ ନାହିଁ । ସାନ ଭାଇକୁ ବହୁତ ଶୋଷ ଲାଗିଲା । ସେ କହିଲା ମୁଁ ଆଉ ବୁଲିପାରିବି ନାହିଁ । ମୋତେ ପାଣି ଦରକାର । ଏତେ କହି ଗଛତଳେ ବସି ପଡିଲା । ସାନ ଭାଇ ସହ ଅନ୍ୟ ଭାଇମାନେ ମଧ୍ୟ ତା'ସହ ଗଛତଳେ ବସି ରହିଲେ । ଏକା ବଡଭାଇ ପାଣି ଖୋଜିବାକୁ ଗଲା । ବହୁତ ବାଟ ଗଲାପରେ ସେହି ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟରେ ଦେଖିଲା, ଜଣେ ଯୁବତୀ ମାଠିଆ କାଖେଇ ଛୋଟ ଗାଡିଆଠାରୁ ପାଣିନେଇ ନିଜ କୁଡିଆ ପଟକୁ ଯାଉଥିଲା ।

ଉନନିଁକେ ପଛେଁ ପଛେଁ ଜାଏସ୍ । ନନିଁକେ ମାଁ ବୁଢ଼ୀ ଆର୍ ବୁଆ କୁରିଆଥିଁ ରେହେସ୍ । ଉ ମନ୍ ବଡ଼ଖା ଭାଇକେ ଦେଖ୍‌କର୍ ଚମକ୍ ଜାଏସ୍ । ତଥାପି ଗୁଲ୍ ଗୁଲା ହେକର୍ ତିନ୍‌ହି ଝନୋଁକେ ପାନି ଗଡେକ୍ ମାଗେସ୍ । ଉ ସମିଆଁ ଥିଁ ବୁଢ଼ାବୁଢ଼ୀ ନନିଁକେ ବିହା ହବାକେ କିରୁଆ କରାଏସ୍ । କିରୁଆ ହିସାବେ ପାନିଁ ଧେର୍‌କେ ଛୋଟେ ଭାଇକେ ବଁ ଚାହିଁ ବେଲ୍‌କେ ଆଏସ୍ । ଛୋଟେ ଭାଇକେ ପାନିଁ ଦେହେସ୍ ।ବୁଢ଼ାବୁଢ଼ୀର୍ କିରୁଆଁ ହିସାବେଁ ବିହା ହବାକେ ଓକୋର୍ ଭାଇ ମନ୍‌କେ କୋହେସ୍ ।

ମଜା ମଜ୍‌ଲିସ୍‌ଥିଁ ବିହା ଛେଧେସ୍ ।

ସେ ସେହି ଝିଅର ପଛେପଛେ ଗଲା । ଝିଅର ମା ବୁଢ୍‌ୀ ଓ ବାପା କୁଡିଆରେ ଥିଲେ । ସେମାନେ ବଡ ଭାଇକୁ ଦେଖି ଚକିତ ହୋଇଗଲେ । ତଥାପି ନେହୁରାହୋଇ ପାଣି ଲୋଟାଏ ତିନିଜଣକୁ ମାଗିଲେ । ବୁଢା ବୁଢୀର ସହମତୀରେ ଝିଅ ପାଣିଦେଲା । ଏହି ସମୟରେ ବୁଢାବୁଢୀ ସର୍ତ ରଖିଲେ ଯେ ତାଙ୍କର ଝିଅକୁ ବିବାହ କରିବାକୁ । ସର୍ତ୍ତ ଅନୁସାରେ ପାଣି ଧରି ସାନ ଭାଇଙ୍କୁ ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ଆସିଲା । ସାନଭାଇଙ୍କୁ ପାଣି ଦେଲା । ବୁଢାବୁଢୀର ପ୍ରସ୍ତାବ ଅନୁସାରେ ବିବାହ କରିବାକୁ ନିଜ ଭାଇମାନଙ୍କୁ କହିଲା । ଧୁମଧାମ୍‌ରେ ଝିଅ ସହ ବଡଭାଇର ବିବାହ ହେଲା ।

ସରଗ୍ ଦେଖା କଥାନି (ସ୍ୱର୍ଗ ଦେଖା)

ଗୋଟେକ୍ ଗାଁନେ ଡୋକ୍ରୀ ଡୋକ୍ରା ଦୁଇଟନ୍ ରେହେସ୍ । ଡୋକ୍ରା ବିସର୍ ଧେରେ ରେହେସ । ସବ୍‌ଦିନ୍ ବିହାନ୍‌ଲେ ଯାଏ । ଆର୍ ମଛଲି ହିଟାକେ ଆନା ଦିନେକ କେଁକରା ଗୋଟେକ । ବିସର୍ କେ ଝନା ଭିତରନେ ଯାଏସ୍ ଆର୍ ସବ୍ ମଛ୍‌ଲି ଖେଜେହେସ୍ । ଡୋକର୍ ଯାକେର ଦେଖେସ ଯେ ସବ ମଛ୍‌ଲିକେ ଖାଏଦେରେ । ଉ ଦିନ୍‌ଲେ କେଁକରା ପହଦ୍ ଯେସ୍ ଆର୍ ସବ୍ ମଛ୍‌ଲିକେ ଖା ଦେହେସ୍ । ଦିନେକ ଡୋକରା ଅଗରାତ୍‌ଲେ ଯେସ୍ ଆର୍ ଟ୍‌ନାଲଗା ଦୋମେରେ ହେସ୍ । କେଁକରା ମଛ୍‌ଲିକେ ଖବାକେ ଧାଏସ୍ ଆର୍ ଭିତର୍‌କେ ସମେସ୍ । ଡୋକରା ଝନାକେ ମୁହୁଟାଲେ ଛେଁକ ବୋସେସ ଓ କେଁକରାକେ ଧେର ପକେସ । ଘର୍‌କେ ଆନେସ୍ ଆରୁ ବାନ୍ଧେସ୍ କେଁକରା

ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ବୁଢାବୁଢୀ ଥିଲେ । ବୁଢା ଧଇରିରେ ମାଛ ଧରୁଥିଲା । ସବୁଦିନ ସକାଳୁ ଯାଏ । ମାଛ ଘରକୁ ଆଣେ । ସିନେ କଙ୍କଡା ଗୋଟିଏ ଧଇରି ଭିତରକୁ ପଶି ସବୁ ମାଛକୁ ଖାଇ ଦେଇଛି । ସେହି ଦିନରୁ କଙ୍କଡା ସବୁତକ ମାଛ ଖାଇଦିଏ ।ଦିନେ ବୁଢା ଅଧରାତିରେ ଯାଇ ଝନା ପାଖରେ ବସି ରହିଲା । କଙ୍କଡା ମାଛ ଖାଇବାକୁ ଆସିଲା ଓ ଝନା ଭିତରକୁ ପଶିଲା । ବୁଢା ଝନା ରାସ୍ତାରେ ଅଟକାଇ ଦେଇ କଙ୍କଡାକୁ ଧରିନେଲା । ଘରକୁ ଆସିଲା ଏବଂ ବାନ୍ଧି ରଖିଲା ।

ଡୋକରାକେ କୋହେସ୍ ମଖେ ନିମାର ତୋଖେ ସରଗ ଦେଖାନ୍ ଲି ଦଲକେ କୋହେସି୍ । ମୋର ଗୋଡକେ ଧେରହିଦ୍ ମେଁ ସରଗପୁର ଉଡା ଲିହିଁ । ଆର ଦିନ୍ ଦିହା ନେଲେ ସରଗ ପୁର ଯେଏସ ଚାଉଲ ଶାଗ୍ ଧେର୍କେ । ଆର ସାତ୍ନ ଦିନ ରେହେସ / ସାତ ତାମି ସୁନା ଆନେସ । ଦିନେକକେ ଭୂତ ତାମେ ସୁନା ଆଏ । ଗାଁ କେ ସବଲୋକ, ଠୋଲ ହେ ଯାଏସ ଆର ଡୋକରାକେ ପଚରାଏସ୍ ।ହନେ ଗାଁକେ ଲୋକ ସବଝ୍ ନ ଜାନେ କେଁକରା ଉଡାନ ପାର୍ହି କେଁ ପାଚରାଏସ । କେଁକରା କୋହେସ, ମେଁ ହଜାର ହଜାର ଲୋକକେ ଉଡାଏ ଲିହି । କେଁକରା କଥା ସୁନ୍କେର, ଗାଁ ଲୋକ ଅତି ଆ ପାନି ତିଆର୍ କରେ ସ । ଆର୍ ସରଗ୍ ପୁର ଯବାକେ ତିଆର ହେସ ।

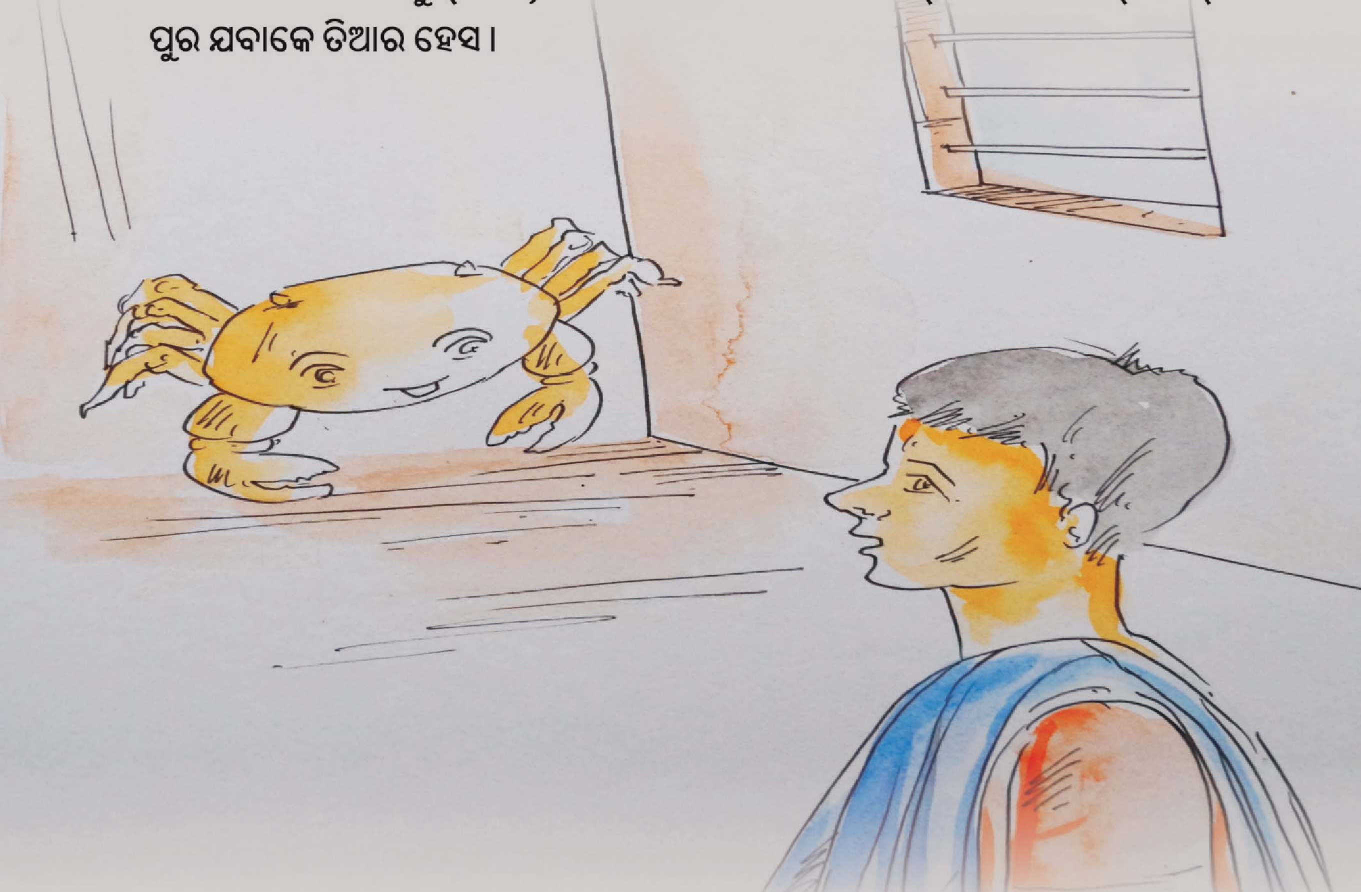

କଙ୍କଡା ବୁଢାକୁ କହିଲା ମୋତେ ମାରନାହିଁ । ତୁମକୁ ମୁଁ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ନେଇଯିବି । ମୋ ଗୋଡକୁ ଧରିବୁ ସ୍ୱର୍ଗପୁରକୁ ଉଠେଇନେବି । ତା'ପରଦିନ ସକାଳୁ ଚଉଳ,ଶାଗ ଧରି ସ୍ୱର୍ଗପୁରକୁ ଗଲେ । ଏବଂ ସାତଦିନ ରହିଲେ । ସାତ ସେର ସୁନା ଆଣିଲା । ଦିନକର ମଜୁରୀ ସେରେ ସୁନା । ଗ୍ରାମର ସବୁଲୋକ ଠୁଳ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ବୁଢାକୁ ପଚାରିଲା । ହେଲେ ଗ୍ରାମର ଲୋକ ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି କଙ୍କଡା ଉଡିପାରେ ନାହିଁ । କଙ୍କଡା କହିଲା ମୁଁ ହଜାର ହଜାର ଲୋକଙ୍କୁ ଉଡାଇ ନେବି । କଙ୍କଡା କଥାଶୁଣି ଗ୍ରାମର ଲୋକମାନେ ଖାଦ୍ୟ ପାଣି ତିଆରି କଲେ ।

ଡୋକରା କେଁକରା କେ ଖାଟେକ ଖାଡକେ ଅଘିଲ ଧେରସେ, ଏନଥି ଗାଁ କେ ଲୋକ ଧେରା ଧେରି ହେସ ଆର ସରଗପୁର ପାସ୍ ପାସ୍‌କେ ଯାଏଏସ୍ । ଗୋଟେକ ବେଡା ଲୋଗ୍ ଡୋକରାକେ ପଛିଲ୍ ରେହେସ୍ । ଡୋକରା କେ ପଚ୍‌ରା ସେ କଡ଼କ ତାମିନେ ଦିନେବ୍‌ବେ ଭୁତି ଦେଥେ । ଡୋକରା କେନ୍ତା କାହି ମେଁତ କେକ୍‌ରାକେଖୋତ ଧେରେ ହେଁ କଡକ ତାମି କଡକ ତାମି କହିଁ କଲି କଲେ ଦୁଇଘା ପଚରାସେ୍ ଡୋକରା ଅଡକ ତାମି ବେଲକେ କେଁକର କେ ଗୋଡକେ ଛାଏଡ଼ ଦେହେସ, ସବଟୋନ ଗିର ଯେସ୍ ଆର ମୋର ଯାଏସ ।
ଶିକ୍ଷା- " ଲୋଭନେ ମୃତ୍ୟ ଦଶା ହବା" ।

ଏବଂ ସ୍ୱର୍ଗପୁର ଯିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ । ବୁଢା କଙ୍କଡା ଗୋଟିଏ ଗୋଡକୁ ଆଗ ଧରିଲା ଏହିପରି ଗ୍ରାମର ଲୋକମାନେ ଧରାଧରି ହୋଇସ୍ୱର୍ଗପୁର ପାଖ ପାଖକୁ ଗଲେ । ଜଣେ ବୋକାଲୋକ ବୁଢାର ପଛକୁ ରହିଲା । ବୁଢାକୁ ପଚାରିଲା । ସେ କେଡେ ସେରରେ ଦିନକୁ ମଜୁରୀ ଦିଅନ୍ତି । ବୁଢା କେମିତି କହିବ ଅଯଥାରେ ମୁଁ ଗୋଡ ଧରିଛି କେଡେ ସେର କେଡେ ସେର ବୋଲି ଦୁଇଥର ପଚାରିଲା । ବୁଢା ଏଡ଼କି ସେର ବୋଲି କହି କଙ୍କଡା ଗୋଡକୁ ଛାଡିଦେଲା । ସମସ୍ତେ ପଡିଗଲେ ଓ ମରିଗଲେ ।

ଶିକ୍ଷା –" ଲୋଭରେ ମୃତ୍ୟୁ ଦଶା ହୁଏ ।"

ହାତୀ ଆର୍ ଚଟିଆ ମିତାନ୍
(ହାତୀ ଓ ଚଟିଆ)

ହାତୀ ଆର୍ ଚଟିଆ ମିତାନ୍ ବୋସେସ୍ । ଖମୁନ୍ ଭିତର୍‌କେ ଚରନ ଯାଏସ । ଖମୁନନେ ଗୋଟେକ ନନ୍ଦିଁନେ ପାନି ବହତ୍ ରେହେସ୍ । ହାତୀ ଉପରନେ ଚଟିଆ ବୋସ୍‌ବେ ଯବା ସମିଆନେ ହଗା ଲାଗେସ । ହାତୀ କେ ବୋହେସ ମୋର ଉପରନେ ହାଗ୍ ଦେସ । ଉଖେ ସୁନ୍ଧବେର ମୁଁ ବହା ଯହିଁ ବେଲ ଚଟିଆ, ହାଗ ପକାଏସ । ତାହାଲେ, ଏଥିନ୍ କେର୍ ନନ୍ଦିପାର ହେସ୍ / ଘର ପ୍ରୁକ୍ଷ ପାଖ ଯବା ହେସ /ଇଛନ୍ ହାତୀ କୋହେମୁ ମୋଖେଁ ହଗା ଲଗାଥେ, ଇଖେଁ ସୁନକେର୍ ଚଟିଆ କୋହେସ, ତି ମୋର ପିଠ୍‌କେ ହାଗ ପକା । ହାତୀ ହଗ୍ ଦେହେସ । ଉକେର ହଗାକେ ଚଟିଆ ଲଟା ପଟା କେର ତୋପାଏ ମେସ / ଉହେଲେଁ ନିକଲବା କେ ଭାରି ଦୁଃଖ / ଉ ଦିନ୍‌ଲେ ଚଟିଆ ଚେରେମନ ଘର ତଳେ ନିରେକରେ ଘରଛାନି ଉପର ଆବୁନ ଗୁତାଁ (ବେସା) କେର ଆତ୍‌ହେ ।

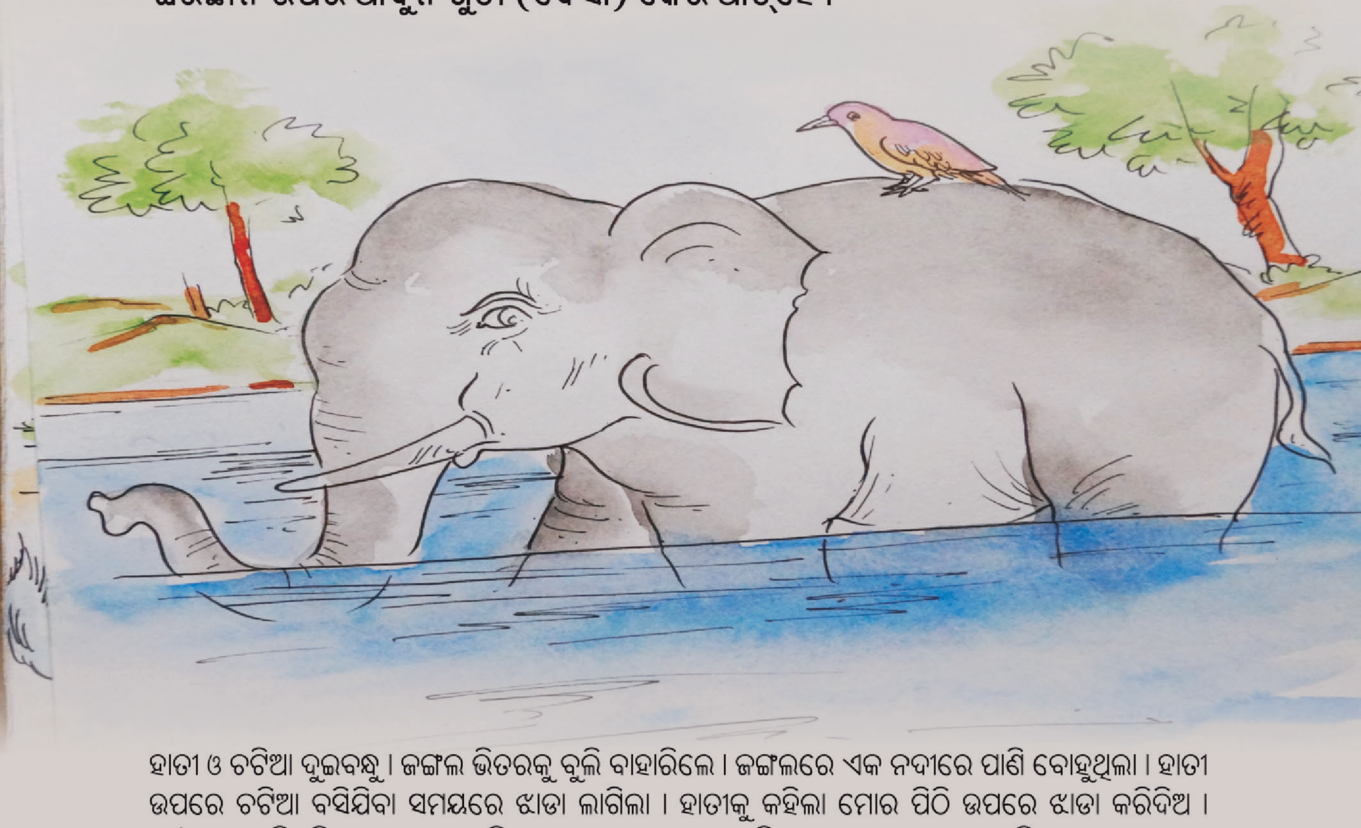

ହାତୀ ଓ ଚଟିଆ ଦୁଇବନ୍ଧୁ । ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରକୁ ବୁଲି ବାହାରିଲେ । ଜଙ୍ଗଲରେ ଏକ ନଦୀରେ ପାଣି ବୋହୁଥିଲା । ହାତୀ ଉପରେ ଚଟିଆ ବସିଯିବା ସମୟରେ ଝାଡା ଲାଗିଲା । ହାତୀକୁ କହିଲା ମୋର ପିଠି ଉପରେ ଝାଡା କରିଦିଅ । ତା'ପରେ ଏହିପରି ଭାବେ ନଦୀ ଅତିକ୍ରମ ହେଲେ । ଘର ପାଖ ଯିବାହେଲା ଏବେ ହାତୀ କହିଲା,ମୋତେ ଝାଡା ଲାଗୁଛି । ଏହାଶୁଣି ଚଟିଆ କହିଲା, ତମେ ମୋ ପିଠି ଉପରେ ଝାଡା କରିଦିଅ । ହାତୀ ଝାଡା ବସିଲା ତାଙ୍କର ଝାଡାରେ ଚଟିଆ ପୋତି ହୋଇଗଲା । ସେଥିରୁ ବାହାରିବାକୁ ଭାରିଦୁଃଖ । ସେଦିନଠାରୁ ଚଟିଆ ମାନେ ଘରଛାତ ତଳେ ରହି ଛାତ ଉପରେ ବସାକରି ରହି ଆସୁଛନ୍ତି ।

ବନ୍ଦ୍‌ନା (ବନ୍ଦନା)

ବନ୍ଦ୍‌ନା କରଥିଁ ତୋଖେଁ ଗୋ ମାଁ ବିନ୍ଧେବାସିନୀ
ରାଖ୍‌ହି ସବୋକେ ସୁଖେଁନେ ତି ମାଁ ଦୁଃଖନାସିନୀ
ମାଁ ଗୋ ବିନ୍ଧେବାସିନୀ ।।୧।।

ହମେ ଆଦିବାସୀ ଜାତିଗୋ ମାଁ ବିନ୍ଧେବାସିନୀ,
ଅଜ୍ଞାନୀ ମୁରୁଖ ଛୁଆ ଅଁ ତୋର୍ ସେବାନିଜାନି
ମାଁ ଗୋ ବିନ୍ଧେବାସିନୀ ।।୨।।

ଅଘିଲି ପଛିଲି ହାମର୍ ରିହି ତି ମାଁ ବଲନେ
ଉଏ ନିରେହେ ଛୁଆକେ ରିହି ତୋର ସେବାନେ
ମାଁ ଗୋ ବିନ୍ଧେବାସିନୀ ।।୩।।

ସତ୍ ଧେରେସାନେ ମାଁ ଗୋଦେବୀ ବିନ୍ଧେବାସିନୀ
ବୁଦ୍ଧିଜ୍ଞାନ ଦିହି ହମକେ ମାଁ ତି ସରବଜାନି
ମାଁ ଗୋ ବିନ୍ଧେବାସିନୀ ।।୪।।

ଯୁନେ ଯୁଉନ ଡଙ୍ଗନେ ମାଗୋ ମାନେ ଆଥେ ତୋଖେଁ
ଉ ଜାନି କରମ ଫଳକେ ଦେଏ ଆଥେତ୍ ଉଖେଁ
ମାଁ ଗୋ ବିନ୍ଧେବାସିନୀ ।।୫।।

ବନ୍ଧନା କରଥିଁ ତୋଖେଁ ଗୋ ମାଁ ବିନ୍ଧେବାସିନୀ
ରାଖ୍‌ହି ସବୋକେ ସୁଖେଁନେ ତି ମାଁ ଦୁଃଖନାସିନୀ
ମାଁ ଗୋ ବିନ୍ଧେବାସିନୀ ।।୬।

ମାଆର କୁରପା (ମାଁ'ଙ୍କ କୃପା)

ଜେ ଜେ ମାଁ ବିନ୍ଧେବାସିନୀ
ତୋର୍ ଦୟା ବଳେ ଭେଏଗ୍ ଯଥେ ଦୁଃଖ
ଜୀବନ୍ ନେ ମିଲ୍‌ଥେ ସୁଖ
ଜେ ଜେ ମାଁ ବିନ୍ଧେବାସିନୀ ।।୧।।

ମଏଁ କରଥଁ ଗୋ ତେଖେଁ ହୁରଗୁନି
ମାଆ ଗୋ ମାଁ ବିନ୍ଧ୍ୟଗିରିବାସିନୀ
ଜଗତ୍ କେ ତିଁ ଏଦ୍ ମାଁ ଠାକୁରାନି ।।୨।।

ବାର ବେଁଟକାର ଝାରେଁ ବୁଲତ୍‌ରେହେସ୍
ଖରା ବର୍‌ହା କିଛୁ ନି ଧେରା ଦେହେସ୍
ସେଖାଲ୍‌ନୁ ବେଳାତକ ଭୁଖେଁ ସୁଷେ ମରେସ୍
ତୋର କିରିପାନେ, ଉକୋର୍ ଲେ ଦାମର୍
ବିଂଝାଲ ଜାତିକେ ହେସ୍ ଉଦ୍ଧାର
ଜେ ଜେ ମାଁ ବିନ୍ଧେବାସିନୀ ।।୩।।

ଅକାଁଲି ଡଙ୍ଗର୍ ଲେ ଶରମାର୍ ଦାକେ
ଖରାବରହା ଭିତକ୍ ଯେସ୍
ଚାରି କତି ବୁଲେସ୍, କିଛି ନିଦେଖା ଦେହେସ୍
ଆକଲବିକଲ୍ ମନ୍ ହେସ୍
ନିଥର୍ ପରେସ୍ ଘମା ଘମ୍ ଝାଲ୍
ଲୁହୁରେନ୍ ହାତେଁ ପିଏସ୍ ପାନୀ
ଆହା କରେସ୍ ମାଁ ବିନ୍ଧେବାସିନୀ
ଜେ ଜେ ମାଁ ବିନ୍ଧେବାସିନୀ ।।୪।।

ପାଠ୍ ଦେଖାଥେ ବାଟ୍
(ପାଠ ଦେଖାଏ ବାଟ)

ହାମେ ଆଦିବାସୀ ହାମେ ଜନଜାତି
ହାମର୍ କାଖେଁ ନି ଡର୍
ପାନି ଧୁକା କେଭି ଖାତିର୍ ନି କଁରାଁ
ସାପ୍ ବାଘ୍ ଭି ନି ଡର୍ ॥୧॥

କେଁକରା କୋଟିଆ ଧେର୍‌କେ ହାମେ
ଖେଲଥୋଁ ଉକର୍ ସଙ୍ଗେ
ଆଦିବାସୀ ଗୀତ କର୍‌ମା ନାଚିକେ
ଦେଖାଥୋଁ ଉକର୍ ସଂଗେ
ଆଦିବାସୀ ଗୀତ କର୍‌ବା ନାଚିକେ
ଦେଖାଥୋଁ ବଢ଼ିଆ ଢ଼ଙ୍ଗୋ ॥୨॥

ଲହନ୍‌ଜି ସେକେ କୁଟାକେ ହାମର୍
ହାମେ ରେନେ ହୁସିଆର୍
ହେ ଯାଆନେ ସବ ପର୍‌ବୁଧିଆ
ଲାଭ ଉଠାଇ ଦୁସର୍ ॥୩॥

ମଂଦ୍ ନିମାନେ ଛୋଏଡ୍ ବେ ହାମେ
ରହୋଁ ସମାଜ୍ ସେବାନେ
ଧିଆନ୍ ଦୋହଁହୋ ପାଠ୍ ପଢ଼ାନେ
ସୁଧାର୍ ହହି ଜୀବନନେ ॥୪॥

ସିଂହ ଆର୍ ଖଡ୍ହା (ସିଂହ ଓ ଠେକୁଆ)

ଗୋଟେକ୍ ସିଂହ ଝାର୍‌ନେ ଯାତ୍‌ରେହେସ୍ । ଅଚ୍ଚନକ୍‌ଲେ ଗୋଟେକ୍ ଖଡ୍‌ହା ଧେର୍‌କେ ପୁଛେସ୍ –ଇ ଝାର୍‌କେ ରାଜା କୁନ୍‌ଏ ? ଖଡ୍‌ହା ହାଥ ଜୋଡକେର୍ କୋହେସ୍ – ଜୁନ୍ ଆଜ୍ଞା ସବ୍‌କର୍‌ଲେ ବଲ୍‌ବାନ୍ । ସିଂହ ଖୁସ୍ ହେକ୍ ଉଖେଁ ଛୋଁଡ୍ କେର୍ ଫିର୍ ଅଘିଲ୍‌କତି ଯାଏସ୍ । ଆର୍ ଗୋଟେକ୍ ବେନ୍‌ଦ୍ରାକେ ଭେଁଟେସ୍ ।ଉଖେଁ ଭି ଉଇ ପୁଛେସ୍ – ଇ ଝାର୍ କେ ରଜା କୁନ୍ ଏ ? ବେନ୍‌ଦ୍ରା କେହେସ୍ । ଯୁନ୍ ଆଜ୍ଞା ସବ୍‌କର୍‌ଲେ ବଲ୍‌ବାନ୍ । ସିଂହ ଯବର୍ ଗରବ୍‌କେର୍ ଛାତିଫୁଲାକେ ଫିର ଅଘିଲ୍‌କତି

ଗୋଟିଏ ସିଂହ ବଣରେ ଯାଉଥିଲା । ହଠାତ୍ ସେ ଗୋଟିଏ ଠେକୁଆକୁ ଧରି ପକାଇ ପଚାରିଲା – ଏ ଜଙ୍ଗଲରେ ରାଜା କିଏ ? ଠେକୁଆ ହାତଯୋଡି ବିନୟରେ କହିଲା - ଯିଏ ଆଜ୍ଞା ସବୁଠାରୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ । ସିଂହ ଖୁସି ହୋଇ ତାକୁଛାଡିଦେଇ ପୁଣି ଆଗକୁ ଗଲା ଏବଂ ଗୋଟିଏ ମାଙ୍କଡକୁ ଭେଟିଲା ତାକୁ ମଧ୍ଯ ପଚାରିଲା ସେ ପଚାରିଲା – ଏ ଜଙ୍ଗଲର ରାଜା କିଏ ? ମାଙ୍କଡ କହିଲା - ଯିଏ ଆଜ୍ଞା ସବୁଠାରୁ ବଳବାନ ।

ଯାଏଁସ୍ ଆର୍ ଗୋଟେକ୍ ବୁଢା ହାତୀକେ ଭେଁଟେସ୍ । ଉଖଁ ଭି ଉଇ ଅନ୍ଥି ପ୍ରଶ୍ନ ପୁଛେସ୍ ହାତୀ ରିସାନେ ସିଂହକେ ସୋଁଡ୍‌ନେ ଧେର୍‌କେ କିନ୍ଦ୍ରା କିନ୍ଦ୍ରାକେ ଅଧାମାଇଲ୍ ଦୁରିଆକେ ଫେଁକ୍ ଦେହେସ୍ । ସିଂହ ଉଠ୍‌କେର ଝାରିଝୁରା ହେକେର୍ ଗଙ୍ଗାକେର୍ କୋହେସ୍ - ଆରେ ଯଧର୍‌ବି ତାହାନ୍ ଉ ପ୍ରଶ୍ନକେ ଉତ୍ତର ଜନା ନିଏଁ ତବ୍ ମୋର୍ ସଙ୍ଗେ ଅନ୍ଥି ବେକାରୀ ବେଭାର୍ କର୍‌ବା ତାହାନ୍‌କେ ଠିକ୍ ହେସ୍ । ନି ଆଜ୍ଞା !

ସିଂହ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଢଙ୍ଗରେ ଛାତିଫୁଲାଇ ପୁଣି ଆଗକୁ ଚାଲିଲା ଏବଂ ଗୋଟିଏ ବିଶାଳ ଦନ୍ତା ହାତୀକୁ ଭେଟିଲା । ତାକୁ ମଧ୍ୟ ସେ ସେହି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିଲା । ହାତୀ ରାଗରେ ସିଂହକୁ ଶୁଣ୍ଢରେ ଧରିପୂରାଇ ଘୁରାଇ ଘୁରାଇ ଅଧ ମାଇଲ ଦୂରକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଲା । ସିଂହ ଉଠି ଝାଡ଼ିଝୁଡି ହୋଇ ପାଟିକରି କହିଲା - ଆରେ ତମକୁ ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଜଣା ନାହିଁ , ତେବେ ମୋ ସହିତ ଏପରି ଭାବେ ବ୍ୟବହାର, କରିବା ତୁମର ଠିକ୍ ହେଲା ନାହିଁ ।

କୋଲିହା କଥାନୀ (ବିଲୁଆ କାହାଣୀ)

ଗୋଟେକ୍ କୋଲିହା ନଦୀ ତରା ତରା ଘୋଲି ଖୋଜତ୍ ରେହେସ୍ । ଉ ସମିଆନେ ମଙ୍ଗର୍ ଗୋଟେକ୍ କୋଲିହା ଗୋଡ୍‌କେ ହବ୍‌ଲେ ଧେର୍ ପକାଏସ୍ । କୋଲିହା କହେସ୍ ହତ୍ ଭକୁଆ, "କହୁ ଚେର୍‌କେ ଧେରେହେତ୍ ' ମୋର୍ ଗୋଡ୍‌କେ ଧେର୍ । ମଗର୍ ତାଁହାଲେ କୋଲିହା ଗୋଏଟ୍ ମାନ୍‌କେ ଗୋଡ୍‌କେ ଛାଡଁକେ କହୁ ଚେର୍‌କେ ଧେରେସ୍ । କୋଲିହା ବାଚେଁ ବୁଆ ବେଲ୍‌କେ ଛୁ ପର୍‌ଲା । ମଗର୍ ଭକୁଆ ହେକେ କହୁ ଚେର୍ ଧେରେରେହେସ୍ ।

ଗୋଟିଏ କୋକିଶିଆଳୀ ନଦୀ କୂଳରେ ଗେଣ୍ଡା ଖୋଜୁଥାଏ । ସେହି ସମୟରେ କୁମ୍ଭୀର ଗୋଟିଏ କୋକିଶିଆଳୀର ଗୋଡକୁ ଧରି ପକାଇଲା । କୋକିଶିଆଳୀ କହିଲା ଆରେ ଭକୁଆ ଅର୍ଜୁନ ଚେରକୁ ଧରିଅଛୁ । ମୋର ଗୋଡକୁ ଧର୍ । କୁମ୍ଭୀର ତା'ପରେ କୋକିଶିଆଳୀର କଥା ମାନି ତା'ଗୋଡକୁ ଛାଡି ଅର୍ଜୁନଗଛ ଚେରକୁ ଧରିଲା । କୋକିଶିଆଳୀ ତ ବଡ ହୋସିଆର୍ । ରକ୍ଷା ପାଇଗଲି ବୋଲି ଛୁ ଉଡ଼ିଦେଲା । କୁମ୍ଭୀର ଭକୁଆ ହୋଇ ଅର୍ଜୁନ ଗଛ ଚେରକୁ ଧରିଥିଲା ।

ହାମର୍ କଥା (ଆମ କଥା)

ଚଉଦ କୋଶ୍ ବୋଡ଼ାସମର୍‌କେ ରାଏଜେ ଜାନ୍‌ଥେ
ଓଷୋକଷା ଝରନ୍ ପାନିଁ ଏହେ ନର୍‌ସିଂନାଥେଁ - (୧)
ବୋଡ଼ା ସମ୍‌ରିଆ ରଜା ଦେଖୋ ରେହେସ୍ ପଦମ୍ ପୁରେଁ
ଶିବ ମନ୍ଦିର୍ ଗଢା ରେହେସ୍ ଦେ ଦର୍‌ହାକେ ଝାରେଁ –(୨)
ସମୁଁନ୍ଦର୍ ପାର୍ ହେକେ ରନ୍‌ଜିତ୍‌ସିଂରଜା
ପାଠ୍ ପୋଏଡ୍‌କେ ହାମର୍ ରାଏଜେ ଉଡାଏ ରେହେସ୍ ଧଜା –(୩)
ବରିହା ବର୍ଗିଆ ରଜା ଜାଏତ୍‌ଟା ବିନ୍‌ଝାଲ୍
ଆଓ ସବ୍ ବଁଚବ୍ ହାମର୍ ଭାଷା ଜାଏତ୍ କୁଲ୍ –(୪)
କରମ୍‌ସାନୀ ବିହା ବନ୍ଦ୍‌ନା ନଚା ଡେଗା ଯତଲ୍
ଗୋଟେକ୍‌ଠାନେ ବସାଉଠା ଇଟା ହାମର୍ ତାକତ୍---(୫)

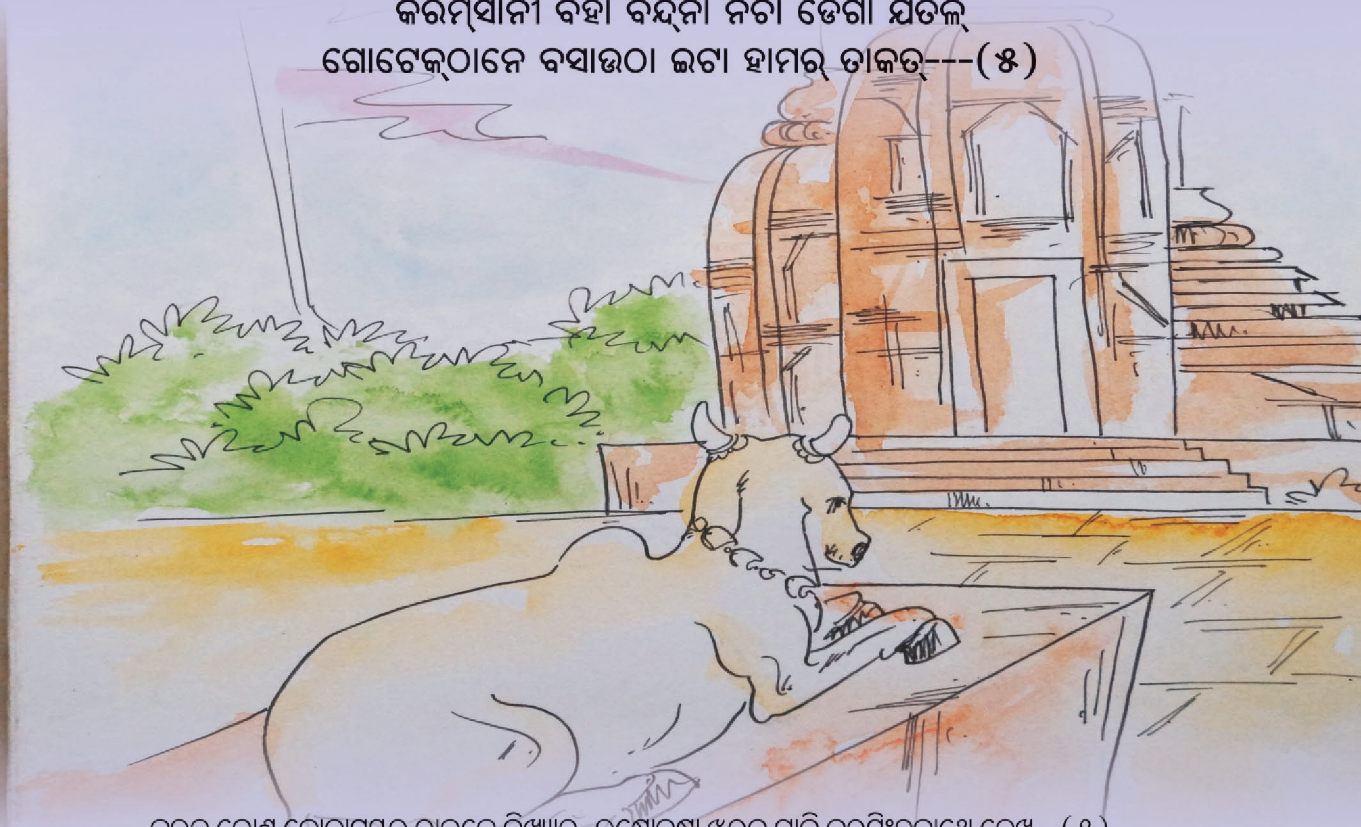

ଚଉଦ କୋଶ ବୋଡ଼ାସମ୍ବର ରାଇଜେ ବିଖ୍ୟାତ, ଉଷୋକଷା ଝରନ୍ ପାନି ନରସିଂହନାଥେ ଦେଖ –(୧)
ବୁଡ଼ାସମରିଆ ରଜା ପଦମ୍‌ପୁର ଥିଲା ରହି , ଦେଦର୍‌ହାନ ଶିବ ମନ୍ଦିର ଥିଲେ ତ ଗଢାଇ –(୨)
ସମୁଦ୍‌ର ପାର୍ ହୋଇ ରଜା ରନଜିତ ସିଂ ବରିହା, ପାଠ ପଢି ଆମର ରାଇଜେ ହୋଇଥିଲେ ଠିଆ –(୩)
ବରିହା ବରଗ ଆମର ଜାତିଟା ବିଂଝାଲ, ଭାଷା ସଂସ୍କୃତିକେ ରଖ ସର୍ବେ ହୋଇଠୁଲ –(୪)
କରମ୍‌ସାନି ବିହା ବନ୍ଦନା ଯେତେ ଡେଗା ନଚା, ଆସ ଗୁଟେ ଆମର ତାକତଠାନେ ସବାଉଠା –(୫)

କୁସେର ଚାଷ (ଆଖୁ ଗୃଷ)

ଚାଟିଁ ମନ୍‌କେ ଦିନେକ୍ ସଭାହେସ୍
କୁସେର୍ ଲଗାବାକେ ମନେଁ ସୋଁଚେସ୍ ॥୧॥
ଯତନ୍‌କେର୍ ଖେତି ବନା ଦେହେସ୍
ଖୁସି ହେକେର୍ କୁସେର୍ ଲଗାଏସ୍ ॥୨॥
କୁସେର୍ ବାରିକେ ଘେରାଓ ବାର୍ଡ
ସହଯୋଗ୍ କରେସ୍ ବୁଢା ମାକଡ୍ ॥୩॥
କୁସେର୍ ବଡ୍‌କେର୍ ବତ୍‌ରେସ୍ ଜବ୍
ହାତୀକେ ମନ୍‌ନେ ଖବାକେ ଲୋଭ୍ ॥୪॥
କୁସେର୍ ବାରିନେ ପୋସେସ୍ ହାତୀ
ମାକର୍ ଗଙ୍ଗାଏସ୍ ଦେଖାକେ ଛାତି ॥୫॥
ସୁନ୍‌କେର୍ ହାତୀ ଯାଏସ୍ ଉକତି
ଚାଟିଁ ସଙ୍ଗେଁ କରେସ୍ ଝଗ୍ରା ଝାଁଟି ॥୭॥
ଘାଟି ଘାବ୍‌ବାକେ ଉ ନିପାରିଁ ସହନ୍
ପଲାଏସ୍ ହାତୀ ବଁଘାବାକେ ଜୀବନ୍ ॥୭॥
ଉ ଦିନଲେ ହାତୀ ଆର୍ କଭୁ ନିଆଇଁ
ଖୁସି ହେକେ ରେହେସ୍ ସବୋ ଚାଟିଁ ଭାଇ ॥୮॥

ଆଦିବାସୀ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତି ଏକାଡେମୀ
ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଓ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ,
ଓଡ଼ିଶା ସରକାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର